

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

5/2021

Květen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 6. 2021

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám květnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Přehledový článek v rubrice Podrobně k tématu tentokrát pod názvem „Digitální měny centrálních bank“ představuje rychle se šířící fenomén využívání digitálních měn a souvisejících technologií centrálními bankami i státy jako možného prostředku monetární politiky. Vzhledem k překotnému vývoji v posledních letech se nejedná pouze o teoretické koncepty. Řada centrálních bank vyspělých zemí pracuje na vlastních projektech a některé menší státy již přikročily k praktickému využití těchto technologií. Samotná oblast kryptoměn vzbuzuje mnohé právní, etické a případně technologické otázky, ovšem využití digitálních měn centrálními bankami otevírá též otázky monetární a politické. V neposlední řadě je realizování konceptu národní digitální měny otázkou prestiže.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Problematika digitálních měn, která je rozebírána v rubrice *Podrobně k tématu*, je v současnosti velmi aktuální. Některé zajímavé postřehy přináší například článek "Govcoins: the digital currencies that will transform finance" zveřejněný v květnovém vydání týdeníku *The Economist* (č. 9244/2021). Plné znění článků z tohoto týdeníku je zaměstnancům MF přístupné skrze platformu Proquest:

<https://www.proquest.com/publication/41716/>

Evropská komise vydala první přehled o "zeleném" rozpočtování v některých státech EU (Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Nizozemsko, Švédsko), viz: https://ec.europa.eu/info/publications/green-budgeting-practices-eu-first-review_en?utm_source=ecfin_new_publication&utm_medium=email&utm_campaign=publication

Publikováno na webu MF

51. Kolokvium – šetření prognóz makroekonomického vývoje České republiky (2021–2024):

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/setreni-prognoz-makroekonomickeho-vyvoje/2021/51-kolokvium-setreni-prognoz-makroekono-41853>

Ministerstvo financí zpracovalo k 31. prosinci 2020 Zprávu o plnění opatření vyplývajících ze Strategie vlastnické politiky státu, kterou v pondělí 10. května předložilo pro informaci vládě:

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/mf-predlozilo-vlade-zpravu-o-plneni-vlas-41819>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 5. - 31. 5. 2021 se tentokrát věnuje tématu:

Hypoteční úroky

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Digitální měny centrálních bank: otázka technologie i konceptu.....	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	18
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	19
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	24
Informatika. Počítače	26
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	26
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	27
Podnik a podnikání.....	28
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	29
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	30
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	31
Právo.....	33
Statistika. Demografie. Sociologie.....	35
Účetnictví	36
Veřejná správa.....	37
Veřejné finance. Rozpočet	38
Zdravotnictví	40
Životní prostředí.....	41
Životní úroveň	41
Přehled nových knih.....	48

Digitální měny centrálních bank: otázka technologie i konceptu

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Digitální měny, potažmo jejich podskupina kryptoměny, patří k nejrychleji se rozvíjejícím a rostoucím oblastem finančních trhů a platebních prostředků. Samotná technologie tzv. blockchainu, tedy decentralizované, distribuované databáze, ukládající a přenášející data, chráněná proti neoprávněným zásahům jak z vnější strany, tak od jednotlivých uzlů i uživatelů, umožňuje univerzální využití. Její nejčastější rolí je však účetní kniha tzv. kryptoměn, kdy při příslušném kryptografickém zázemí umožňuje bezpečné a anonymní transakce. Kryptoměny se díky tomu postupem času staly platebním prostředkem, ale vlivem jejich rostoucí popularity se řada z nich ocitla v důsledku zájmu uživatelského chování i v roli investiční komodity.

Vlajkovou lodí kryptoměn, a obecněji i digitálních měn, je nepochybně bitcoin. Termín samotný označuje jak samotnou kryptoměnu, tak i open-sourcovou platební síť, která jej využívá. Z konceptu využívaného především technologickými nadšenci, se však rychle stala pro mnohé zajímavá alternativa k měnovému platebnímu styku, atraktivní především kvůli anonymitě a nezávislosti na jiných měnách – hodnota z podstaty deflačního bitcoinu je spekulativní a určována především poptávkou¹. Stinnou stránkou anonymity je do jisté míry, podobně jako u hotovosti, její možné nezákonné zneužití, zejména pro praní špinavých peněz² Za doslova raketovým růstem jeho hodnoty v posledních letech³ tak stojí především zájem o koncept jako takový. To současně patří k jeho největším odlišnostem od fiat peněz, a představuje potenciální nevýhody: absence komoditního či měnového krytí z něj činí spíše velmi volatilní investiční příležitost. Volatilita spolu s nepříliš rozšířenou infrastrukturou pak lze označit za hlavní překážky jeho širšího využití jako alternativního platidla⁴.

Růst popularity bitcoinu, Etheru a dalších kryptoměn však demonstruje potenciál digitálních měn, zejména v oblasti bezhotovostního platebního styku a pružnosti související infrastruktury. Nutno poznamenat, že daná platební infrastruktura vznikala souběžně s růstem užívání kryptoměn, čemuž spolu s úzkým spojením se samotnou digitální měnou vděčí za svou flexibilitu. Potenciál neunikl ani pozornosti předních technologických firem, jako jsou Apple, Google či Facebook, ať již kvůli kryptoměnám jako potenciální konkurenci jejich platebních služeb (Google Pay, Apple Pay), či jejich vlastnímu projektu digitální měny (Libra vyvíjená Facebookem, či P2P platební služby testované dceřinou společností Whatsapp⁵). Bankovní sektor, centrální banky nevyjímaje, je pak pod zvolna rostoucím konkurenčním tlakem poskytovatelů nebankovních služeb, v důsledku čehož věnuje zvýšenou pozornost digitálním měnám.

Postoj centrálních bank, daný jejich specifickou pozicí a rolí v bankovním sektoru, je od pohledu soukromé sféry poněkud odlišný. Koncept tzv. „národní digitální měny“, angl. *Central bank digital currency* (CBDC), je v současné době ve stádiu formování a vývoje, neboť požadavky na digitální měnu se liší v závislosti na motivaci jednotlivých centrálních bank k jejich implementaci. Základním rozdílem mezi CBDC a ostatními digitálními měnami je způsob určení jejich hodnoty. CBDC

¹ CHOHAN, Usman W. *Cryptocurrencies: a brief thematic review*. August 4, 2017 [online] [cit. 2021-04-26].

Dostupné z WWW: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3024330

² IRREEA, Anna. *Criminals getting smarter in use of digital currencies to launder money*. Reuters, 9. 12. 2020 [online] [cit. 2021-05-1]. Dostupné z WWW: <https://www.reuters.com/article/crypto-currencies-criminals-idUSKBN28J1IX>

³ V roce 2013 se bitcoin začal těšit pozornosti profesionálních investorů, což způsobilo první skokový nárůst hodnoty na hladinu okolo 260 USD. Aktuální hodnota jednoho bitcoinu narostla na 54 150 USD, tedy cca 1 223 650 korun k 6. 5. 2021.

⁴ *Stablecoins – brána mezi světem kryptoměn a komerčních aktiv?. Březen 2020*. In: Globální ekonomický výhled : březen 2020 [online]. [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Stablecoins-brana-mezi-svetem-kryptoaktiv-a-komerčních-aktiv/

⁵ Tamtéž.

emitované centrální bankou jsou formálně tzv. stablecoin⁶, který je na rozdíl od např. bitcoinu krytý komoditně, měnou, kryptoměnou či jejich kombinací. V ideálním případě by stablecoin, potažmo národní digitální měna, naplňovala charakteristiku tzv. „nedosažitelné trojice“: byla by měnou s fixním konverzním poměrem k její papírové podobě, s fixní cenou na sekundárním trhu a plně krytá státními rezervami⁷. Jako taková by představovala atraktivní alternativu pro koncového uživatele, naráží však na skutečnost, že celkový koncept a povědomí o reálně využitelné podobě je buď v raném stádiu vývoje, nebo jen ve fázi koncepčních tezí.

Z pohledu koncového uživatele je CBDC bezesporu zajímavý koncept. Digitální měna, jejíž hodnota je kryta národní bankou, má podobu pohledávky přímo u národní banky, na rozdíl od účtu u běžné komerční banky, byť tento může být využíván čistě elektronicky. Atraktivitu zvyšuje samotná jistota uložení peněz, možné úročení, či depozitní sazba. Centrální banka by tím však teoreticky vytvořila v rámci bankovních služeb komerčním bankám konkurenci tak silnou, že by je mohla zredukovat pouze na poskytovatele úvěrů, jejichž cena by tím navíc vzrostla⁸. Vystavuje také bankovní sektor riziku skokového stahování hotovosti z oběhu a její směny za digitální měnu⁹. Tato krajní situace však staví na premise, kdy centrální banka disponuje dostatečnými kapacitami personálními a technologickými, a především vůlí této situace dosáhnout. Mnohem obvyklejším přístupem je tak využití bankovního sektoru v celé jeho šíři s centrální bankou v roli emitenta a garanta konceptu, ve snaze předejít nežádoucím průvodním jevům. I přes zmíněné překážky jsou národní digitální měny předmětem rostoucího zájmu. Podle průzkumu Banky pro mezinárodní platby (Bank for International Settlements, zkr. BIS) z roku 2019 uvažuje 80 % respondentů o zavedení nějaké z forem CBDC, 10 % respondentů pak na vlastní digitální měně pracuje ve fázi pilotního projektu. V říjnu 2020 vydalo sedm významných centrálních bank¹⁰ pod záštitou BIS zprávu shrnující základní požadované principy a charakteristiky: konzistenci s mandáty centrálních bank v oblasti cenové a finanční stability, podporu hotovosti, dokud po ní bude společenská poptávka, inovace a efektivitu pro koncové uživatele. Další otázky, zejména koordinace měnové a fiskální politiky při zavedení CBDC, úročení, omezení transakcí a kont se pak v jednotlivých zemích liší, a je předmětem odborné diskuse s mnohdy velmi rozdílnými závěry.

První zemí, která uvedla CBDC do praxe, je Bahamské společenství. Tamní „Sand Dollar“ umožňuje platby, není úročený, s limitem objemu transakcí i maximální hodnoty deponované na kontu jednotlivých uživatelů. Motivací je zde především zvýšení finanční inkluze ztížené geografickým rázem. Množství drobných ostrovů činí vybudování standardní bankovní sítě takřka nemožným, naopak možnost jejího doplnění aplikací ve smartphonu je z pohledu infrastruktury mnohem snazším řešením. Podobným směrem se vydává také Kambodža, kde pouze 20 % obyvatel šestnáctimilionové země má bankovní účet. Tamní CBDC, Bakong, umožňuje vklady a transferové operace napříč institucemi buď v domácí měně (riel), nebo v dolaru¹¹.

Hybatelem na poli národních digitálních měn, a to v celosvětovém měřítku, je Čína. Přípravy tamní CBDC, e-yuanu, se rozběhly naplno během loňského roku ve spolupráci s předními domácími technologickými společnostmi (Huawei Technologies, Tencent Holdings, Ant Group a JD.com)¹².

⁶ Stablecoin je druh digitální měny, která svou hodnotu váže na jinou kryptoměnu, komoditu, či měnu, popř. jejich kombinaci. Typickým příkladem krytého stablecoinu je Tether, založený v roce 2014 jako kryptoměna pro uživatele, kteří chtějí vést účetnictví v amerických dolarech. Jeho emitenti drží aktiva, denominovaná v USD tak, aby byl Tether směnitelný s dolarem v poměru 1:1, ačkoli reálný kurz mírně kolísá.

⁷ *Stablecoins – brána mezi světem kryptoměn a komerčních aktiv?.* Březen 2020. In: Globální ekonomický výhled : březen 2020 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Stablecoins-brana-mezi-svetem-kryptoaktiv-a-konvenčních-aktiv/

⁸ *Digitální měny centrálních bank.* In: Monitoring centrálních bank IV/2020 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z www: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/menova-politika/galleries/monitoring_centralnich_bank/2004_mcb.pdf

⁹ BENDA, Vojtěch, MATĚJŮ, Jakub. *Digitální měna garantovaná ČNB – budoucnost koruny?.* In: Hospodářské noviny 11. 2. 2021, s. 7 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Digitalni-mena-garantovana-CNB-budoucnost-koruny/>

¹⁰ Jednalo se o Bank of Canada, Evropskou centrální banku, Bank of Japan, švédskou Riksbank, Fed, Bank of England a švýcarskou SNB.

¹¹ LONG, Kimberley. *China and Cambodia lead on CBDCs.* The Banker, 1. 3. 2021, s. 55 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

¹² *China: fintech giants pledge to support digital yuan push.* Regulation Asia, 28. 4. 2021 [cit. 2021-4-30]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

V návaznosti na teoretickou rovinu pak došlo k vytvoření legislativního zázemí projektu, kdy v říjnu 2020 byl přijat zákon, ustavující monopol People's Bank of China na digitální měny a zakazuje užití jiných na čínském území. Úsilí o rychlé a efektivní vytvoření digitální měny tak odráží čínskou pozici na poli mezinárodních vztahů, kdy protekcionismus zejména v oblasti klíčových technologií, leitmotiv nového pětiletého plánu, směřuje k digitálnímu renminbi jako zamýšlené konkurenci americkému dolaru v roli světové měny. Přijatý zákon také v podstatě vyřazuje z domácího prostředí největší potenciální zahraniční konkurenci, Libru společnosti Facebook. Během letošního února proběhl také pilotní projekt. V Šen-čenu bylo loterijním způsobem rozděleno mezi 4750 obyvatel dvoumilionové metropole 20 milionů yuanů pro praktickou zkoušku systému. Zavedení systému pak má být dokončeno před zimními olympijskými hrami v roce 2022 právě v Šen-čenu. Čínský projekt vykazuje znaky spíše rezervní měny, která na rozdíl od hotovosti umožní efektivnější prevenci neregistrovaného úniku kapitálu, s těžištěm ve zefektivnění státního dozoru nad bankovním sektorem. Zatím nevyjasněná je role předních domácích internetových obchodů s vlastními platebními službami. Zatímco JD.com je účastníkem pilotního projektu a podporuje platby v e-yuanu, služba AliPay portálu Aliexpress do projektu zatím zahrnuta není.

Čínský náskok vyvolal silnou celosvětovou odezvu. Projekt digitálního eura se těší podpoře napříč eurozónou, Evropská centrální banka však čelí kritice kvůli těžkopádnému a pomalému postupu, lapidárně vyjádřeném v komentáři Johannese Blassla ve Frankfurter Allgemeine Zeitung: „zatímco Čína testuje, Evropa je ve fázi utváření názorů“¹³. Rozhodnutí o spuštění projektu digitálního eura má padnout v polovině letošního roku, v říjnu byl dosavadní koncept shrnut ve zprávě Evropské centrální banky¹⁴. Současná podoba konceptu se kloní k pojetí digitálního eura jako doplňku hotovosti s možností směny vkladu v bance za digitální měnu, při snaze o co nejmenší intervenci v bankovním sektoru. Domácnosti vedou konto přímo u ECB, která však plánuje nabídnout pouze měnu, nikoli však služby, aby předešla konkurenci bankám¹⁵. J. Blassl ve svém komentáři podotýká, že i přesto má Evropská centrální banka možnost konkurovat: zatímco běžné bezhotovostní platby jsou v díci bank a služeb (jako GooglePay, Apple Pay, platby kreditní kartou, PayPal, online banking aj.), ECB zde může nabídnout alternativu v podobě garance jistoty a ochrany dat, reálnou konkurenci technologickým gigantům však bude představovat jen velmi těžko. ECB také v rámci prevence praní špinavých peněz počítá se striktní regulací pro digitální měny a platby, což však v případě digitálního eura může ponechat hotovosti výhodu anonymity.

Odlíšná situace panuje ve Švédsku, které dlouhodobě zaznamenává pokles hotovostních platebních transakcí, umocněný pandemií koronaviru. Podle údajů Rijksbank se Švédsko za loňský rok pohybovalo na hranici 80 % bezhotovostních plateb. Projekt e-krona, jehož pilotní projekt skončil v únoru 2021, spustila Rijksbank v důsledku rostoucí digitalizace již v roce 2017. V podobné situaci je také Norsko, které o vlastní digitální měně rozhodne v polovině letošního roku.

Britská Bank of England je podobně jako ECB ve fázi teoretického zkoumání konceptu¹⁶ s prioritou ve zefektivnění platebního systému, zejména v mezinárodním platebním styku. Bank of England je zastáncem systému, kde centrální banka provozuje klíčovou infrastrukturu a ručí za měnu, uživatel využívá systém prostřednictvím soukromých subjektů, poskytujících platební služby, v čemž se shoduje s kontinentálním pohledem na věc. Pro bank of England patří usnadnění mezinárodního platebního styku a udržení konkurenceschopnosti libry mezi priority zejména v kontextu brexitu.

V počátečních fázích vývoje je i americký Fed, který zahájil společnou studii s Massachusetts Institute of Technology o vlastní digitální měně, a v návaznosti na technologickou studii provádí vlastní analýzu

¹³ BLASSL, Johannes. *Der digitale Euro als papierloses Bargeld*. Frankfurter Allgemeine Zeitung, 16. 4. 2021 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

¹⁴ Report on a digital euro. European Central bank, October 2020 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

¹⁵ BOFINGER, Peter. *Der digitale Euro – ein Flop*. Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung, 14. 3. 2021 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z www: www.proquest.com

¹⁶ BARRDEAR, John, KUMHOF, Michael. *The macroeconomics of central bank issued digital currencies*. Bank of England: Staff working paper No. 605, July 2016. [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/working-paper/2016/the-macroeconomics-of-central-bank-issued-digital-currencies.pdf>

implementace a efektu na svou vlastní politiku¹⁷. Ačkoli zatím nebyla dokončena ani studie, k jejímuž vydání dojde v červenci, ani nezačaly přípravy právního rámce, je znatelný rostoucí důraz na oblast digitální měny, což vyvolává shodné obavy v bankovním sektoru, jako v EU a Rusku¹⁸.

Rusko klade na vývoj národní digitální měny nepřehlédnutelný důraz. Vývoj elektronického rublu byl oznámen v říjnu 2020 v reakci na a tempo vývoje e-yuanu¹⁹. Ruský projekt počítá podobně jako čínský projekt s dvouúrovňovou strukturou: centrální banka bude otevírat účty bankám, a poskytovat jim digitální rubly výměnou za fiat peníze. Banky následně otevřou účty koncovým uživatelům spolu s příslušnou infrastrukturou. Původní model počítal s tím, že centrální banka bude spravovat celý systém sama, což vyvolalo znepokojení v bankovním sektoru kvůli obavě ze situace, kdy by banky musely soutěžit o vklady s centrální bankou. Digitální rubl nebude úročen, ale v případě krachu banky bude vklad dostupný prostřednictvím jiných institucí. Transakce mezi fyzickými osobami budou bez poplatků. Systém také počítá s podporou offline plateb, ačkoli pro daný záměr zatím není k dispozici uspokojivé technologické řešení. Prototyp má být připraven ke konci letošního roku, legislativní rámec a příslušné regulace pro integraci do měnového systému jsou plánovány na rok 2022, kdy má také dojít k pilotnímu projektu²⁰.

Digitální měny a související technologie jako předmět zájmu centrálních bank i států jako možného prostředku monetární politiky zdaleka nejsou novým tématem. V minulosti se této oblasti věnovaly i články ve *Finančních a ekonomických informacích* T. Dudáčkové *Technologie blockchainu a její zavádění ze strany bank a dalších institucí*²¹ v září 2016 a článek M. Bendy *Digitální měny centrálních bank?*²² v únorovém čísle roku 2018; tento článek ve volné návaznosti přináší aktualizaci tématu. Donedávna však byla tato problematika vnímána spíše na teoretické a koncepční úrovni, uplynulý i letošní rok však byl svědkem rostoucího tempa uvádění teorie v praxi. Vzhledem k tomu, že na vlastních projektech v různých a často pokročilých stádiích vývoje pracují přední světové ekonomiky, popř. měnové unie, lze očekávat, že se problematika digitálních měn v dikci centrálních bank stane tématem nejen technologickým a monetárním, ale i politickým.

¹⁷ POLO, Rocha. *Fed working with MIT on central bank digital currency study*. SNL Financial Services Daily, 14. 8. 2020 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

¹⁸ LIGHT, Joe. *Federal Reserve's Digital Dollar Push Worries Wall Street*. Bloomberg [online], 22. 3. 2021 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-22/federal-reserve-s-digital-dollar-momentum-worries-wall-street>

¹⁹ *Russia to begin first tests of its digital ruble in 2022*. CE Noticias Financeras, 15. 3. 2021 [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

²⁰ BAYDAKOVA, Anna. *Bank of Russia plans prototype of its digital ruble design in december*. CoinDesk, inc., 8. April 2021. [cit. 2021-04-26]. Dostupné z WWW: www.proquest.com

²¹ DUDÁČKOVÁ, Taťána. *Technologie blockchainu a její zavádění ze strany bank a dalších institucí*. Finanční a ekonomické informace: Dokumentační bulletin MF [online], s. 9-11. [cit. 2021-05-3]. Dostupné z WWW: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2016/financni-a-ekonomicke-informace-9-2016-26225>

²² BENDA, Marek. *Digitální měny v režii centrálních bank?*. Finanční a ekonomické informace: Dokumentační bulletin MF [online], s. 5-8. [cit. 2021-05-3]. Dostupné z WWW: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2018/financni-a-ekonomicke-informace-2-2018-31287>

Daně

Ernest Mazansky

Abolition of „loop structures“ in South Africa makes for easier international planning
Zrušení zákazu speciálních vlastnických organizačních struktur u firem v Jihoafrické republice je předpokladem pro jednodušší mezinárodní plánování

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 3, p. 137-141

Jihoafrická republika měla, na rozdíl od většiny rozvinutých zemí, po dlouhá léta zavedený systém devizových kontrol. Předpisy komplikovaly v mnoha případech situaci i zahraničním investorům. Zakázána byla v minulosti např. tzv. loop structure, tj. situace, kdy jednotlivec nebo podnik vložil své peníze do offshorové firmy, a ta je zpětně investovala do Jihoafrické republiky (situace byla posuzována jako nepovolený nepřímý vývoz kapitálu). Autor v článku popisuje změny legislativy, ke kterým došlo v r. 2020 a které by měly usnadnit toky kapitálu ze zahraničí. Popsány jsou také možné dopady u daně z příjmů. Změny se týkají i pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (controlled foreign companies, CFC). - Poznámky.

Mohamed Htich

Analysis of the VAT gaps in Morocco
Analýza mezery ve výběru DPH v Maroku

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 39-49

DPH je v Maroku hlavním zdrojem příjmů státního rozpočtu. Autor v článku nejprve představuje marockou daň z přidané hodnoty a následně se věnuje výpočtu daňové mezery (rozdíl mezi očekávanými a skutečnými daňovými příjmy). Autor mj. doporučuje se do budoucna zaměřit na posílení compliance (dodržování daňové povinnosti) u poplatníků, čehož lze podle něj dosáhnout i nepřímo (např. zvýšením daňové univerzality, a tím i zjednodušením správy daně). - Poznámky.

Lukas Münch

Anzeigepflicht für Steuergestaltungen (DAC 6) : Auslegungsfragen bei ausgewählten Kennzeichen
Oznamovací povinnost pro daňová ujednání (DAC 6) : otázky výkladu vybraných aspektů

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 6, S. 255-260

Článek se věnuje evropské směrnici DAC 6 (Directive on Administrative Cooperation) o správní spolupráci v oblasti daní. Účinnost oznamovací povinnosti pro přeshraniční agresivní schéma (PAS, daňově optimalizační schémata), jež směrnice všem zemím Evropské unie ukládá, byla mírně posunuta z důvodu koronavirové pandemie. Sporné otázky a nejasnosti kolem tohoto konceptu nicméně stále přetrvávají, a právě na ně se autor snaží upozornit. Zaměřuje se např. na dohodu o zachování důvěrnosti, přepočtení příjmů nebo užívání daňového osvobození a vyjadřuje názor, že detaily k plné implementaci směrnice nejsou dostatečně přesné a bude zapotřebí, aby došlo k jejich lepší interpretaci např. prostřednictvím německých finančních soudů. - Poznámky.

Fabian Wagenblast, Tim Rudisile

Brexit und USt: Probleme bei Exportlieferungen mit dem Incoterm ‚DDP‘ in B2B-Fällen
Brexit a daň z přidané hodnoty: problémy s Incoterm ‚DDP‘ v případě B2B při exportních dodávkách

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 11, S. 534-536

V současné době v souvislosti s brexitem celá řada britských zákazníků naléhá na německé podnikatele, aby své dodávky do Velké Británie označovali značkou Incoterm DDP, tedy „s dodáním clo placeno“. Kromě ekonomických důvodů britští podnikatelé doufají v rychlejší celní odbavení. Pro dodavatele s sebou tento postup nicméně přináší některé daňové a praktické otázky, které zůstávají nadále sporné. Autoři definují možné výzvy, s nimiž se němečtí exportéři za užití tohoto postupu budou nuceni potýkat, a soustředí se přitom zejména na otázky spojené s platbou DPH. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Martin Drtina

Daňové přiznání lze podat jednodušeji

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 3, s. 6-8

V důsledku novely daňového řádu, ke které došlo zákonem č. 283/2020 Sb., se v r. 2021 termín pro podání daňového přiznání pro část poplatníků posouvá. Ti, kteří se s finanční správou rozhodnou komunikovat elektronicky, přes datovou schránku nebo daňový portál, mají na podání přiznání čas do 1.5.2021. Článek představuje i další změny, které finanční správa letos chystá. V rámci portálu Moje daně jsou to on-line služby finančních úřadů pro veřejnost (Daňová informační schránka s možným načítáním předvyplněných daňových formulářů a jejich podáváním). Autor uvádí, že nově se povinnost podávat daňové přiznání elektronicky týká jen držitelů datových schránek zřízených ze zákona, v ostatních případech je dobrovolné. Zmiňuje i některé úlevy a možnosti prodloužení lhůty podání žádostí finančnímu úřadu. -- Viz také rozhovor o vymáhání daní a novele daňového řádu na s. 10-15. -- Více k Daňové informační schránce viz Účetnictví č. 5/2021, s. 29-30.

Attiya Waris and Joan Apuun Atim

Defining collective investment vehicles for tax purposes in developing countries : focus on Kenya, Mauritius, Morocco and South Africa

Definice nástrojů kolektivního investování pro daňové účely v rozvojových zemích : zaostřeno na Keňu, Mauricius, Maroko a Jihoafrickou republiku

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 3, p. 115-123

Autorky se v článku zabývají investičními fondy ve čtyřech vybraných afrických zemích (frankofonních i anglofonních) z finančního a daňového pohledu. Po úvodním vhledu do problematiky a představení vybraných principů zdanění (mj. rovnost či spravedlnost) investičních fondů je popsána legislativní úprava fondů v Maroku, Jihoafrické republice, Keni a na Mauriciu. Dané země by dle autorek měly nejprve definovat nástroje kolektivního investování pro daňové účely a dále by měly zvážit zohlednění vybraných principů v legislativě. V dalších fázích pak bude nutné rozhodnout o způsobu zdanění v závislosti na struktuře fondu a zapojit se do mezinárodní spolupráce. - Poznámky.

Mehreen Khan, Laura Noonan

Devil is in the detail on US global tax plan

Ďábel je skryt v detailu amerického globálního daňového plánu

Financial Times, Vol. 2021, No. 40682 (15.4.2021), p. 2

Spojené státy pod Bidenovou administrativou vznesly v rámci OECD návrh na zdanění předních amerických technologických firem (např. Google a Apple), které byly předmětem sporů o tzv. digitální daň s předchozí, Trumpovou administrativou. Současný americký návrh povoluje místní zdanění korporátních gigantů a stanovení minimální globální korporátní daně. Podoba návrhu se mírně odlišuje od evropské představy o digitální dani, k jejímuž přijetí je potřeba konsensu všech 27 členských zemí.

Lex Neijtzell de Wilde

Difficulties in determination of VAT treatment of various categories of financing solved by „economic reality“?

Řeší obtíže při určování režimu DPH u různých kategorií financování ekonomická realita?

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 30-38

Před několika lety zavedly arabské státy v Perském zálivu daň z přidané hodnoty. Inspirovaly se přitom systémem DPH v EU, a to i u finančních služeb. Ty jsou v EU od DPH osvobozeny, v praxi nicméně záleží na tom, jak je legislativa interpretována. Autor v článku nejprve představuje islámské finance, následně uvádí různé kategorie finančních produktů a diskutuje o tom, zda v praxi může docházet k odlišnému posouzení z hlediska DPH u transakcí, které jsou ve skutečnosti podobné. Problémem je v tomto směru i komplikovaná struktura islámských financí. Součástí článku je i shrnutí případu Mydibel (C-201/18) posuzovaného na půdě Soudního dvora EU. - Poznámky.

Václav Benda

DPH u služeb po vystoupení Velké Británie z EU

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 5, s. 28-33

Od 1.1.2021 je třeba při obchodování se zbožím mezi Velkou Británií (s výjimkou Severního Irsku) a členskými státy Evropské unie postupovat jako při dovozu a vývozu zboží a při poskytování přeshraničních služeb jako u služeb poskytovaných ze třetí země či do třetí země. V článku jsou nejprve shrnuta pravidla pro stanovení místa plnění při poskytování přeshraničních služeb. Dále jsou s využitím příkladů vysvětlena pravidla pro uplatňování DPH platná od 1.1.2021 při poskytování služeb subjekty z Velké Británie, u nichž je místo plnění v tuzemsku, a naopak při poskytování služeb plátců daně, u nichž je místo plnění ve Velké Británii. -- Viz také příspěvek v čas. Účetnictví č. 4/2021, s. 46-50.

Christian Ramthun

Ganz dicke Luft

Velmi hustá atmosféra

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 13, S. 34

Spolkové ministerstvo financí připravuje daň z elektronických cigaret. Nové alternativy bez tabáku mají být výrazně dražší - k tajné radosti společnosti Big Tobacco a organizovaného zločinu.

Felix Hierstetter

Handhabbarkeit und evaluierung Europäischer Richtlinien im Bereich der direkten Steuern

Řiditelnost a hodnocení evropských směrnic v oblasti přímých daní

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 7, S. 306-311

Zákon o dani z příjmů právnických osob a související ohlašovací povinnosti nebyly nikdy tak rozsáhlé jako v současné době. Spolková vláda v posledních letech vyvinula snahy o snížení byrokratické zátěže a učinila některé legislativní kroky, což je podle autorů třeba uvítat. Německé firmy jsou nicméně mezinárodně velmi propojené, a je proto nutné brát v potaz rovněž opatření Evropské unie. Autor shrnuje nejzásadnější kroky v této oblasti a věnuje se např. směrnici ATAD (Anti Tax Avoidance Directive) a různým obměnám DAC (EU-Amtshilflinie), zejména pak DAC 6 (směrnice o správní spolupráci v oblasti daní). V článku je prostor věnován analýze těchto směrnic, v níž autor upozorňuje na nejzásadnější problémy, které se objevují v praxi (chybějící harmonizace, nejasná vymezení pojmů, nedostatečná přesnost apod.). V závěru nabízí svůj pohled a vlastní doporučení pro zlepšení současného stavu. - Poznámky.

Paul C. Nylén

How did we end up with this budget and this US international tax system? : a brief history of the proposed predecessor tax reforms to the Tax Cuts and Jobs Act of 2017

Jak jsme dospěli k nynějšímu rozpočtu a systému zdanění zahraničních příjmů v USA? : stručná historie navrhovaných daňových reforem předcházejících zákonu o snížení daní a pracovních místech z roku 2017

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 3, p. 143-150

Americký zákon o snížení daní a pracovních místech (The Tax Cuts and Jobs Act) z r. 2017 představoval jednu z nejvýznamnějších daňových reforem v USA za několik uplynulých desetiletí. Někteří odborníci se domnívají, že byl zákon úspěšný. Autor v článku nejprve představuje dřívější snahy o daňové reformy v USA, následně srovnává jejich rozpočtové dopady a věnuje se ustanovením týkajícím se zdaněním mezinárodních příjmů v daných návrzích. Dle autora nemohly být daňové reformy vzhledem k předchozím návrhům překvapivé, neočekávané však byly jejich rozpočtové dopady - předpokládalo se, že změny budou rozpočtově neutrální, místo toho však zákon vedl k prohloubení rozpočtového deficitu. - Poznámky.

Bert Rürup, Axel Schrunner

Chance für steuerpolitischen Neuanfang

Šance na nový začátek daňové politiky

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 60 (26.3.2021), S. 12

Komentář k současné situaci daňového nastavení v Německu a prostoru pro jeho změny. Shrnuje pohled na daňové priority napříč politickým spektrem, věnuje se problematice progresivního zdanění,

jako zásadní vidí vytvoření výhodnějších investičních podmínek pro domácí a především zahraniční investice. Silnější konzumní orientace daňového sektoru otevírá prostor zvýšení spotřební daně k pokrytí nákladů na úlevy podnikům. Komplexnost těchto změn vztahuje k možnosti „nového začátku“, tedy ke konci éry A. Merkelové jako kancléřky, a s tím související od základu novou politickou situací.

Bob Michel

International Association of Tax Judges webinar : tax courts during the COVID-19 pandemic
Webinář Mezinárodní asociace daňových soudců : daňové soudy během pandemie covid-19

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 3, p. 110-114

Kvůli pandemii onemocnění covid-19 uspořádala Mezinárodní asociace daňových soudců místo každoročního setkání sérii webinářů. Téma prvního online semináře, který se konal v září 2020, znělo "Daňové soudy během pandemie". V článku je shrnut obsah webináře a jsou doplněny zkušenosti z různých zemí (USA, Francie, Německo, Brazílie, aj.). Konkrétně se odborníci zabývali reakcí daňových úřadů a odborných organizací na propuknutí pandemie, vlivem pandemie na různé procesy, či např. překážkami, které se při přesunu do online prostředí objevily. - Poznámky.

By Isabel Z. Martínez, Emmanuel Saez, and Michael Siegenthaler

Intertemporal labor supply substitution? : evidence from Swiss income tax holidays

Mezičasová substituce nabídky práce? : zjištění z daňových prázdnin u daně z příjmů ve Švýcarsku

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 2, p. 506-546

Švýcarsko provedlo na přelomu tisíciletí daňovou reformu u daně z příjmů, při které vznikly daňovým poplatníkům dvouleté daňové prázdniny. Před reformou byly daněny vždy příjmy z období před dvěma lety, po reformě pak byly daněny příjmy vždy v aktuálním období. Autoři v článku zkoumají vliv této reformy na mezičasovou substituci nabídky práce (tzv. Frischovu elasticitu), která měří vliv zvýšení mezd na nabídku práce. Byla zjištěna relativně nízká elasticita (0,025), u osob s vyššími příjmy i osob samostatně výdělečně činných však toto číslo bylo několikanásobně vyšší. - Poznámky.

Stefanie Gombotz and Christina Pollak

Is there an obligation under EU law to pay interest on VAT credits?

Existuje dle práva EU povinnost platit úroky u nadměrného odpočtu DPH?

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 20-29

Autorky představují a komentují případ, který je aktuálně projednáván na půdě Soudního dvora EU a ve kterém se jedná o to, zda právo EU ukládá povinnost platit úroky u nadměrného odpočtu DPH v situaci, kdy je nadměrný odpočet vyplacen se zpožděním. Konkrétně se jedná o případ C-844/19 (technoRent International and Others). Soudní dvůr EU v době vydání článku ve věci zatím nerozhodl, autorky nicméně analyzují různá ustanovení evropské Směrnice o DPH a vytvářejí vlastní závěry o možnostech vhodného řešení. - Poznámky.

Blanka Marková

Jak na daních ušetřit

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 3, s. 16-19

Autorka se věnuje problematice daňové optimalizace jako součásti řízení finančního toku v podnikání. Zdůrazňuje, že optimalizace neslouží ke krácení daní, ale optimalizuje řízení finančních toků. Článek přináší přehledné seznámení s možnostmi, které zákony pro optimalizaci daňové povinnosti nabízejí (rezervy na opravu majetku, výdaje na výzkum a vývoj, daňové odpisy, opravné položky, paušální výdaje, slevy na dani ze zaměstnávání postižených, uplatnění ztráty). Poté přibližuje další možnosti použitelné při optimalizaci výpočtu daně z příjmů pro podnikající fyzické osoby (OSVČ): spolupracující osoby, rodinný závod, daňové slevy a rozdělení příjmů ze společnosti.

Mauricio Barros

Marketplaces' tax liability : recent developments in Brazil

Daňová povinnost digitálních obchodních platform : aktuální vývoj v Brazílii

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 7-12

Jak Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, tak Evropská unie se v poslední době zabývaly otázkou digitálních prodejních platform a DPH, resp. výběru této daně a daňové povinnosti. Autor v této souvislosti zkoumá vztah brazilské daně z oběhu zboží a služeb (ICMS) k doporučením EU a OECD i k další brazilské

legislativě. Podle autora jsou daňová opatření zaváděná na úrovni některých brazilských států v rozporu s tamní ústavou i federálními zákony. Připravuje se nová legislativa. Jakákoli prozatímní řešení, na základě kterých by online obchodním platformám vznikala daňová povinnost, by měla být pečlivě zvážena kvůli specifickým prvkům brazilského daňového systému a kvůli hrozícím soudním sporům. - Poznámky.

Guido Förster, Ursula Förster

Mittelbare Steuerfolgen der Coronakrise

Nepřímé daňové důsledky koronavirové krize

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 14, S. 697-705

V důsledku koronavirové pandemie se podniky musejí potýkat s celou řadou nepřímých daňových důsledků, včetně zvýšeného daňového rizika. Mezi zmíněné důsledky se řadí mimo jiné existence daňových předpisů, které jsou závislé na výsledku podnikání, dále pak např. lhůty pro reinvestice, které komplikují podnikatelskou činnost. Autoři rozebírají jednotlivé dopady, včetně změn v omezení odpočtu úroků, úrokové hranice nebo ve zvýhodnění tezaurování. Prostor je rovněž věnován problematice retenčního období a období reinvestic. - Poznámky. -- Shrnutí na M.10.

Tomáš Brandejs

Nájem nemovitostí z pohledu § 56a odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 4, s. 41-44

Pronájem nemovitých věcí sloužících k trvalému bydlení je od ledna 2021 povinně osvobozený od DPH. Není přitom jasné, jaké situace nová pravidla § 56a zákona o DPH postihují. Rozhodný, ale velmi nejednotný, je výklad pojmu „obytný prostor“, kdy GFŘ považuje za rozhodný zápis v katastru nemovitostí, což je ovšem technicky těžko obhajitelné. Autor nabízí vlastní interpretaci nové úpravy § 56a zákona o DPH. Uvádí, že systematický a jazykový výklad novelizovaného ustanovení vede k ambivalentním výsledkům, a stejně tak nepanuje shoda o dosahu přechodných ustanovení novely.

Jiří Kappel

Několik poznámek ke zdanění ovládaných zahraničních společností

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 5, s. 34-38

Zákonem č. 80/2019 Sb. byla do českého práva transponována pravidla o zdanění ovládaných zahraničních společností (CFC pravidla). Na jejich základě může být za splnění dalších podmínek zvýšen základ daně českých společností o základ daně z některých pasivních příjmů, kterého dosáhly jimi ovládané zahraniční společnosti. Autor popisuje jednotlivé části CFC pravidel se zaměřením na problematiku definic ovládajících a ovládaných společností a na podmínky aplikace těchto pravidel. Problematika je podrobena kritické analýze za účelem ověření předběžné hypotézy, že CFC pravidla mohou mít zcela zásadní dopad na relativně velký počet daňových subjektů a jejich daňovou povinnost. Autor také identifikuje některé aspekty vedoucí ke sporům při aplikaci pravidel a k zásadní právní nejistotě. - Poznámky.

K. Schneider, L. de la Motte

Neue Steuerregeln, die Anleger kennen sollten

Nová daňová pravidla, která by investoři měli znát

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 60 (26.3.2021), S. 36-37

Výnosy z kapitálových příjmů u fyzických osob v Německu nově podléhají konečné srážkové dani. Článek shrnuje nové podmínky pro zahraniční kapitálové výnosy, investiční fondy, výjimky z nového daňového systému pro starožitnosti, zlato a devizy i pro výnosy z kryptoměn.

Patrick Wille

New VAT rules on e-commerce

Nová pravidla DPH pro elektronické obchodování

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 5-6

1. července 2021 vstupují v EU v účinnost nová pravidla pro prodej zboží na dálku. Autor v článku vysvětluje praktické dopady nových pravidel v několika vybraných oblastech (postup při obchodování s Velkou Británií do 30.6. a DPH při obchodech na dálku se třetími zeměmi od 1.7., režim jednoho správního místa, prodej zboží prostřednictvím elektronického rozhraní). Dále se věnuje tomu, jakým způsobem budou muset podniky přizpůsobit své IT systémy. - Poznámka.

Zdeněk Morávek

Osobní ochranné pomůcky daňově

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 4, s. 3-8

Příspěvek seznamuje s problematikou osobních ochranných pomůcek se zaměřením na daňovou úpravu jak ze strany zaměstnance, tak ze strany zaměstnavatele. Autor nejprve přibližuje obecnou úpravu osobních ochranných pomůcek z pohledu zákoníku práce a prováděcích předpisů. Dále vysvětluje daňovou problematiku pro oblast ochranných pracovních prostředků; pracovního oděvu a obuvi; pitné vody, ochranných nápojů a ostatních nealkoholických nápojů. Věnuje se také uplatnění souvisejících výdajů na straně zaměstnavatele. Problematika je doplněna několika praktickými příklady.

Jiří Šperl

Paušální daň

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 3, s. 15-21

Novelou č. 540/2020 Sb. zákona o daních z příjmů se do českého daňového systému vložila další možnost pro fyzické osoby (OSVČ), jak odvádět daň z příjmů. Jedná se o stanovení jedné pevné částky odvodu, který zahrnuje jak odvod daně z příjmů, tak i povinných pojištění. Tato paušální daň nahradila možnost stanovení daně paušální částkou. Autor přibližuje, kdo je poplatníkem paušálního režimu; co se považuje za příjmy ze samostatné činnosti; kdy poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu. Rozebírá také, kdy se uplatňování paušální daně poplatníkovi vyplatí a následně na konkrétních případech porovnává výhodnost paušální daně (porovnání výše odvodů při využití paušální daně oproti uplatnění standardního postupu s podáním daňového přiznání a podáním pojistných přehledů). -- Viz také Práce, mzdy a odvody bez chyb... č. 6-7/2021, s. 55-58.

Zdeněk Burda

Penále: výběr ze soudní judikatury

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 3, s. 39-48

Penále je sankcí související s doměřením daně při daňové kontrole, jeho výše činí 20 % z doměřené daně. Článek představuje komentované vybrané rozsudky Nejvyššího správního soudu týkající se sporů o správnost stanovení penále. Konkrétně se věnují podmínkám prominutí penále; promíjení penále a závaznosti pokynu, odpovědnosti jednatele za dění ve firmě; splatnosti penále v případě zajišťovacího příkazu; otázce, zda je započítání přeplatků na dani na úhradu penále, které bylo později zrušeno, neoprávněným vymáháním daně s nárokem na dvojnásobnou sazbu úroku z prodlení; zda má penále povahu trestu; dvojího trestání v případě daňového penále a trestného činu; penále u celního řízení a jeho zániku v důsledku následné změny právní úpravy.

Fabiola Annacondia

Practical information on European VAT

Praktické informace o evropské DPH

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 60-76

V tradičním přehledu publikovaném vždy v prvním čísle daného ročníku autorka shrnuje klíčové prvky systémů DPH v jednotlivých evropských zemích (členských i nečlenských EU). Součástí přehledové tabulky a souvisejících poznámek jsou informace o základních a snížených (popř. i zvýšených) sazbách DPH, o prahových hodnotách, o formátu identifikačního čísla DPH, o úřadech daňové správy, které vrací DPH obchodníkům-nerezidentům, i o úřadech, které poskytují nerezidentům informace o národních pravidlech DPH. Údaje jsou platné k počátku r. 2021. - Poznámky.

Michele Ferrari and Guiseppe Lanotte

Reasonableness and diligence of transactions performed by non-existent traders : asymmetries between the Italian and the European case law

Opodstatněnost a náležitá péče u transakcí provedených chybějícím obchodníkem : nesoulad mezi italskou a evropskou judikaturou

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 13-19

Autoři se zabývají problematikou transakcí založených na tzv. principu chybějícího obchodníka (jde o transakce, které vedou k často diskutované formě daňových úniků). Konkrétně jsou srovnány faktory, které jsou podstatné pro identifikaci těchto transakcí, v evropské a italské judikatuře. Dle autorů přijímá italský Nejvyšší soud rozhodnutí, která nejsou zcela v souladu s evropskou judikaturou. - Poznámky.

Radim Hanák

Rozšíření kategorie spotřební daně z tabákových výrobků : tabáku ke kouření

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 4, s. 31-35

Blíže k problematice předmětu spotřební daně z tabákových výrobků a k rozsudku Soudního dvora EU ve věci české obchodní společnosti Eko-Tabák (C-638/15). Autor uvádí, že kategorie tabákového odpadu je předmětem spotřební daně pouze za situace, kdy je tabákový odpad upraven pro konečného spotřebitele a lze ho kouřit bez nutnosti dalšího zpracování. Nejprve představuje, co patří do kategorie tabákového odpadu (strips, scraps), dále kriticky rozebírá výrok rozsudku ve zkoumaném případě. Zaměřuje se na podmínku vhodnosti ke kouření bez nutnosti dalšího průmyslového zpracování a na podmínku, že se jedná o tabák jinak dělený. Hodnotí také vztah rozsudku ke scrapu a jeho dopad do vymezení předmětu spotřební daně ze surového tabáku. Autor dovozuje, že rozsudek Eko-Tabák v podstatě vylučuje aplikaci vymezení předmětu tabáku ke kouření, tabákového odpadu a surového tabáku dle tuzemského práva. - Poznámky.

Matthias Oldiges

Rüttelt der EuGH an der deutschen Praxis der Dienstwagenbesteuerung? : Anmerkung zum EuGH Urteil vom 20.01.2021 in der Rs. C-288/19

Otřese Soudní dvůr EU německou praxí danění služebních automobilů? : komentář k rozsudku SDEU ze dne 20.1.2021 ve věci C-288/19

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 12, S. 588-591

Soudní dvůr Evropské unie se nedávno vyjádřil k otázce kompenzací za přenechání služebních automobilů v německém právním systému a zpochybnil německou praxi zdanění služebních vozidel. Spolková finanční správa již několik let považuje přenechání služebního vozidla k soukromým účelům za svého druhu placenou službu. Tento argument se zakládá na skutečnosti, že zaměstnanec za užívání vozidla k privátním účelům poskytuje protislužbu v podobě své vlastní pracovní činnosti. Jedná se tedy o dlouhodobý pronájem dopravního prostředku, který je zdanitelný v místě bydliště jeho koncového uživatele a poskytování služebního vozidla je tedy zdanitelné v místě bydliště zaměstnance. Autor rozebírá kontext a fungování systému zdanění v Německu a zabývá se otázkou, jaké dopady bude mít soudní rozhodnutí na německou praxi bezúplatného poskytování vozidla zaměstnanci. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Adam Adamczyk

Self-employment : influence of tax incentives and income underreporting [elektronický zdroj]

Sebezaměstnání : vliv daňových pobídek a nedostatečné vykazování příjmů

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 2, p. 171–188

Autor v článku řeší, zda daňová zvýhodnění, na která mají v Polsku nárok osoby samostatně výdělečně činné, ovlivňují rozhodnutí, zda začít podnikat. K výzkumu byl použit model "EUROMOD" spolu s regresními metodami. Výsledky jsou smíšené - nejprve bylo zjištěno, že se daňoví poplatníci nerozhodují racionálně (s rostoucími daňovými výhodami klesá pravděpodobnost, že bude daná osoba působit jako OSVČ), po úpravě dat (odstranění zkreslení, které plyne z nedostatečného vykazování příjmů) jsou však závěry opačné. Je tak zřejmé, že nedostatečné vykazování příjmů může způsobit v praxi řadu problémů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.766>

Jakob Blume

Schweizer Steuerreform soll Bond-Markt beleben

Švýcarská daňová reforma má oživit dluhopisový trh

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 64 (1.4.2021), S. 29

Švýcarsko připravuje návrh daňové reformy, která má za cíl kromě aktualizace mezinárodní daňové agendy i příznivější podmínky pro mezinárodní dluhopisový trh. Uspokojování kapitálových potřeb firem se sídlem ve Švýcarsku nad míru, kterou uspokojí tamní vnitřní trh, probíhá prostřednictvím půjček v zahraničních měnách, které podléhají srážkové dani. Větší emise tak probíhají přes Lucembursko, tedy v eurech, což navíc znevýhodňuje firmy střední velikosti. Spolková vláda tak zvažuje zrušení kolkové daně. Švýcarský postup může být inspirací pro EU, v jejímž rámci probíhají diskuse o podobě zdanění finančních transakcí.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 31.3.2021

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 4, s. 6-7

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 31.3.2021. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství). Vnitrostátní spotřební daně. Dělená správa. Meziroční srovnání.

Jost Schützeberg

Strafrechtliche Risiken der temporären USt-Satz-Senkung

Trestněprávní rizika dočasného snížení sazby DPH

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 15, S. 757-759

V důsledku koronavirové pandemie bylo zapotřebí rychlé reakce ve všech oblastech. Na základě těchto skutečností je proto pochopitelný přípis Spolkového ministerstva financí ze dne 30.6.2020 týkající se poskytnutí vyššího odpočtu daně na vstupu po dobu jednoho měsíce „z praktických důvodů“. Autor rozebírá ustanovení, která vyplývají z druhého zákona o daňové podpoře v dobách koronavirové krize, zmiňuje mimo jiné dopady na podnikatele a možné daňové důsledky. Následně se věnuje již konkrétně zmíněnému úpisu ministerstva financí včetně možných trestněprávních dopadů dočasného snížení DPH, k němuž v rámci podpůrných opatření došlo. - Poznámky. -- Shrnutí na straně M10.

Florian Scheuer and Joel Slemrod

Taxing our wealth

Zdanění našeho majetku

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 1, p. 207-230

Účelem majetkových daní je přesun daňového břemene směrem k majetnějším domácnostem a zmírnění nerovností ve společnosti (majetkové nerovnosti jsou ve společnosti podle autorů výraznější než např. nerovnosti příjmů). Autoři se v článku věnují problematice majetkových daní z různých úhlů pohledu, výklad dále obohacují o konkrétní příklady z EU, Švýcarska i Spojených států. Nejprve je daň z majetku definována (je komentován základ daně i daňové sazby), poté jsou představeny zkušenosti různých států a je vysvětlena podobnost s jinými daněmi (dědická daň, daň z nemovitosti) i související odlišnosti. Následně jsou představeny další otázky, které je nutné zvážit (mj. vyhýbání se dani, daňové úniky, aj.). - Poznámky.

Ian F. Dykes and Louise H. Keegan

The OECD Pillar 1 Blueprint : why amount B matters

První pilíř nových mezinárodních daňových pravidel OECD : proč je tzv. částka B podstatná

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 3, p. 124-136

Nová daňová pravidla OECD, založená na tzv. dvoupilířovém principu a vztahující se na digitální ekonomiku, umožňují státům do určité míry danit zisky podniků, které na jejich území fyzicky nesídlí, na daném území však generují zisky. Pravidla, podle kterých se část zisků přisuzuje pro účely zdanění na území daného státu, pracují s tzv. částkami A a B (amount A, amount B). Autoři v článku nejprve uvádějí různé souvislosti s dřívějšími pravidly pro převodní ceny, následně rozebírají podrobně pravidla pro aplikaci částky B, která se vztahuje na marketing a distribuci. - Poznámky.

Vít Jedlička

The use of international tax planning in subsidiaries from the financial and ICT sectors in the Czech Republic

Využití mezinárodního daňového plánování v dceřiných společnostech z finančního a ICT sektoru v České republice

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 24, (2021) No. 1, p. 182-196

Vyhýbání se daňovým povinnostem lze považovat za jeden z trendů globální ekonomiky, kdy manažeři jednotlivých firem usilují o snížení efektivní daňové sazby a uchylují se do tzv. daňových rájů. Mezi nejčastější užívané praktiky se přitom řadí půjčky a související úroky, licenční poplatky a převodní ceny. Cílem článku je najít determinanty určující daňovou zátěž zahraničních dceřiných společností, a to s pomocí modelu, který je založen na speciální roli, jež dceřiné společnosti hrají v mezinárodním daňovém plánování. Data, na nichž se analýza zakládá, zahrnují informace o českých firmách, které jsou vlastněny mateřskými společnostmi se sídlem v některé jiné členské zemi EU.

Rainald Vobbe, David R. Dietsch

Umsatzsteuerliche Herausforderungen der Sharing Economy am Beispiel von Homesharingplattformen

Výzvy sdílené ekonomiky v oblasti DPH na příkladu platform pro sdílené bydlení

Umsatzsteuer-Rundschau, Vol. 70, (2021) No. 6, p. 224-232

Tzv. sdílená ekonomika do značné míry přeměnila systém poskytování služeb, které jsou nyní celosvětově dostupné online. Prodejci tím získávají lepší přístup k mnohem většímu spektru potenciálních zákazníků. Pro podobné typy obchodních modelů však dosud nejsou v Německu přesně stanoveny daňově-právní regulace, jelikož dosavadní systém na ně nelze aplikovat. Autoři se v tomto kontextu věnují problematice DPH u sdílené ekonomiky, a to na konkrétním příkladu tzv. sdíleného bydlení (homesharing). V úvodu vymezují a přesně definují klíčové pojmy, následně prostor věnují klasifikaci DPH v otázce homesharingu a zahrnují také relevantní rozhodnutí Spolkového finančního soudu. - Poznámky.

Thiago de Mattos Marques

VAT's regressivity : new data for an old debate

Regresivita DPH : staré debaty a nová data

International VAT monitor, Vol. 32, (2021) No. 1, p. 50-59

Daň z přidané hodnoty je obecně vnímána jako regresivní, v nedávné době však vyšla studie, která tuto skutečnost znovu posuzuje a zpochybňuje. Autor se vyjadřuje k závěrům této studie vydané pod hlavičkou „OECD Taxation Working Papers“ (Reassessing the regressivity of the VAT, autor Alastair Thomas), analyzuje související terminologii a zabývá se dopady DPH na nerovnosti, což studie také řešila. Podle autora se může lišit význam pojmů "regresivita" a "progresivita" v pojetí ekonomie a daňové politiky. Autor oceňuje data, se kterými studie pracovala, i následnou analýzu, ze které vyplývají škodlivé dopady daně na chudé domácnosti. - Poznámky.

Eva Dandová

Zákon o kompenzačním bonusu

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 16, (2021) č. 6-7, s. 3-6

Článek představuje novou právní úpravu kompenzačního bonusu podle zákona č. 95/2021 Sb., jež je součástí státní podpory reagující na epidemii koronaviru, v návaznosti na předpokládané zrušení většiny sektorových vládních programů. Cílem nového kompenzačního bonusu pro r. 2021 je zmírnit dopady protiepidemických opatření na OSVČ, společníky malých společností s ručením omezeným i na osoby činné na dohody o práci. Autorka vysvětluje principy kompenzačního bonusu, kdo je subjektem, jaká je výše kompenzačního bonusu a období, po které může být vyplácen. Maximální částka, kterou lze za jeden kalendářní den čerpat, je tisíc korun. Zákon také stanoví, aby obce a kraje obdržely v souvislosti s výplatou kompenzačního bonusu příspěvek, který bude eliminovat dopady na jejich daňové příjmy.

Pavel Běhounek

Změny v daních z příjmů daňovým balíčkem 2021

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 3, s. 25-30

Daňový balíček 2021 (zákon č. 609/2020 Sb.) přinesl řadu změn do zákona o daních z příjmů. Článek přehledně tyto změny popisuje. Zaměřuje se na přechodná ustanovení; parametrické změny - progresivní sazbu daně z příjmů fyzických osob; zrušení superhrubé mzdy a náhradu solidárního zvýšení daně progresivní sazbou; znovuzavedení samostatného základu daně pro fyzické osoby; stravenkový paušál; změny u hmotného majetku; pracovní cesty elektromobily či hybridy; oznámení o příjmech ze zdrojů na území ČR vyplácených do zahraničí; zdanění příjmů z cenných papírů; bonus na dítě; další změny.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 26, (2021) č. 3

Změny v osvobození příjmů lidí z prodeje nemovitých věcí (s. 2-9); Home office – stravné, nebo příspěvek na stravování? (s. 10-11); Zdravotní pojištění a výjimky z principu pojištění ve státě, kde probíhá

výkon výdělečné činnosti (s. 12-14); Paušální daň – zákon č. 540/2020 Sb. (s. 15-21); Několik poznámek k podmínce subject-to-tax ve světle aktuální judikatury (s. 22-24); Změny v daních z příjmů daňovým balíčkem 2021 (s. 25-30); Oprava DPH v insolventi – (ne)přednostní pohledávky správce daně (s. 31-35); Náhrada škody ve světle recentní judikatury (s. 36-38); Penále – výběr ze soudní judikatury (s. 39-48).

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 26, (2021) č. 4

Mimořádné daňové odpisy jen po 12 nebo 24 měsíců (s. 2-10); Na co vše má u daně z příjmů vliv výše minimální a průměrné mzdy v roce 2021 (s. 11-16); Komplikované úpravy základu daně, aneb co skrývají řádky daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob (s. 17-22); Pravidelné pracoviště z hlediska cestovních náhrad (s. 23-26); Pracovní právo v souvislostech zdravotního pojištění (s. 27-30); Rozšíření kategorie spotřební daně z tabákových výrobků – tabáku ke kouření (s. 31-35); Současný vývoj na realitních trzích ve vazbě na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a v souvislosti s dalšími úpravami daňových právních předpisů (s. 36-40); Nájem nemovitosti z pohledu § 56a odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty (s. 41-44); Rizika při vedení účetnictví bez smlouvy (s. 45-46); Zástavní právo – výběr z judikatury (s. 47-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 22, (2021) č. 6-7

Daňová ztráta z hlediska daně z příjmů FO (s. 3-4); Vyšší náhrada mzdy při karanténě (s. 9-10); Daňová evidence a paušální výdaje (s. 15-19); Paušální výdaje a OSVČ (s. 20-22); Místo plnění u služeb - nemovitě věci a DPH (s. 23-27); Nájem nemovitě věci a DPH (s. 32-35); Cenné papíry - daňové výdaje (s. 40-42); Stravování zaměstnanců - peněžitý příspěvek na stravování (s. 43-44); Cestovní náhrady (s. 45-48); Vybrané účetní metody (1.) (s. 57- 60); EU a vybrané formuláře ve zdravotním pojištění (s. 74-77); Nemocenské pojištění zaměstnanců - pro r. 2021 (s. 84-86); Zdravotní pojištění v roce 2021 (s. 90-92); Sociální pojištění (s. 93-97); Samoplátcí a zdravotní pojištění - nově (s. 100-101); Závislá činnost - specifické příjmy (s. 102-104).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 29, (2021) č. 4

Osobní ochranné pomůcky daňově (s. 3-8); Lhůta pro podání daňového přiznání po novele daňového řádu (s. 9-12); Více k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám – 7. část (s. 13-21); Dodatečné přiznání na nižší daň je možné jen do tří let – prověřeno soudem (s. 22-29); Povinná elektronická podání v oblasti DPH v roce 2021 (s. 30-36); V jakém státě máte daňovou povinnost z celosvětových příjmů? Jak využít smlouvy o zamezení dvojího zdanění? Otestujme se v základních principech mezinárodního zdaňování příjmů (s. 37-40).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 29, (2021) č. 5

Blíže k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám – 8. část (s. 3-11); Složitost až nereálnost výpočtu daně z příjmů nevádí – prověřeno soudem (s. 12-20); Novela zákona o dani z nemovitých věcí a další zajímavosti ze zdanění vybraných nemovitých věcí na rok 2021 – 1. část (s. 21-27); DPH u služeb po vystoupení Velké Británie z EU (s. 28-33); Několik poznámek ke zdanění ovládaných zahraničních společností (s. 34-38); O krok blíže k nové účetní legislativě. Část 1. - Koncepční rámec (s. 39-41); Rozsudek SD EU ve věci: „Snížení základu daně z přidané hodnoty při nezaplacení ceny v případě, že příjemce plnění je v insolventi nebo v likvidaci“ z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 42-44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 7

Daňové změny dlouhodobého majetku 2020/2021 (s. 1-5); Interpretace NÚR I-43 Poskytnuté zálohy vedené v cizí měně (s. 5-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 8

Ukončení podnikání fyzické osoby - institucionální a daňové aspekty (s. 1-5); Zdravotní pojištění - když OSVČ onemocní (s. 6-7); Testování zaměstnanců na covid - účetně a daňově - otázky a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2021, č. 9**

Obrat pro účely DPH (s. 1-4); Služby u pronájmu - dotazy a odpovědi (s. 5); Prodej podílu ve spořitelním družstvu - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Prodej majetku a náhrada škody - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Vložení automobilu do obchodního majetku - dotazy a odpovědi (s. 7); Účtování o navýšení ceny pozemků na základě změny územního plánu (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2021, č. 7**

Problematika DPH v neziskové sféře u registrovaných plátců - dokončení (s. 1-5); Základ daně při dovozu zboží z Velké Británie - dotazy a odpovědi (s. 6); Osвобоzení DPH u respirátorů FFP2 - dotazy a odpovědi (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2021, č. 8**

Mezinárodní poskytování služeb v příkladech (s. 1-4); Uplatňování DPH u služby testování na covid-19 - otázky a odpovědi (s. 5); DPH a nákup licence SW programu - otázky a odpovědi (s. 6); DPH a změna místa dodání - otázky a odpovědi (s. 7); Sazba DPH při pronájmu nemovitostí - otázky a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2021, č. 9**

Dotazový speciál - Dotazy a odpovědi (s. 1-8); DPH a cizí měna (s. 1); Pronájem nemovitosti a DPH (s. 3-4); Prodej zákaznického portfolia a DPH (s. 5); DPH a přeprava na Slovensko (s. 6-7); DPH a fakturace mimo EU (s. 7); Sazba daně při dodání zboží s instalací (s. 8).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 69 (12.4.2021)**

Vláda chystá novou daň. Z majitelů solárních elektráren chce stát dostat pět miliard ročně – příprava solární daně (s. 9) a související komentář na s. 14; Podniky budou muset chránit zaměstnance, kteří ohlásí protiprávní jednání – ochrana oznamovatelů (s. 11); Potlačení daňových rájů povede skrze banky a výměnu informací (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 83 (30.4.2021)**

Americkým technologickým obrům prudce rostou zisky. Nahrává to snahám o jejich vyšší zdanění (s. 2) a související komentář na s. 16; Jsme na konci sil, hlásí malé a střední firmy. Banky jsou ale v úvěrech opatrné – záruční a úvěrové programy (s. 12); Zdanění služeb po brexitu – komentář (s. 15).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Anton Vaskovskyi

Analysis of the status quo behavioural concept during the global economic crisis [elektronický zdroj]

Analýza tzv. zkrslení status quo během světové hospodářské krize

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 2, p. 133-155

Autoři v článku zkoumají existenci tzv. zkrslení status quo (status quo bias), které je jedním ze základních konceptů behaviorálních teorií, na datech z Lotyšska. Předpokladem "status quo bias" je skutečnost, že lidé upřednostňují stávající situaci, dokud se neobjeví výrazný podnět ke změně. Konkrétně se zabývají spotřebou a příjmy během hospodářské krize, která propukla po r. 2008. S pomocí regresních metod byl koncept "status quo bias" potvrzen. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Prague_Economic_Papers_2_2021_s.133-155.pdf

Daron Acemoglu

Melissa Dell : winner of the 2020 Clark Medal

Melissa Dell : držitelka Medaile Johna Batese Clarka z roku 2020

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 1, p. 231-247

Představení díla ekonomky M. Dell, které byla udělena tzv. Medaile Johna Batese Clarka (prestižní ocenění udělované Americkou ekonomickou asociací) za přínosy v oboru. Dell se věnuje politické

ekonomii, hospodářským dějinám a ekonomickému rozvoji. Konkrétně se snaží nalézt odpovědi na otázky, jako např. proč jsou některé země a regiony bohatší než jiné, či z jakého důvodu je hospodářský růst od 18. století nerovnoměrný a proč se některým zemím v minulosti vyhnul. Součástí výzkumu M. Dell je mj. kolonialismus, vznik institucí či např. vymáhání práva. - Poznámky.

By Adriana Bellou and Barış Kaymak

The cyclical behavior of job quality and real wage growth

Cyklické chování kvality pracovních míst a reálný růst mezd

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1 (Insights), p. 83-96

Autoři se v článku s využitím dat z USA zabývají cykličností kvality pracovních míst a chováním trhů práce v průběhu hospodářského cyklu. Východiskem je předpoklad, že se reálná situace na trzích práce odlišuje od standardních modelů v situaci, kdy je výše mzdy daná pracovní smlouvou, a kdy tedy neodráží aktuální situaci na trhu práce, ale spíše situaci v době, kdy byla smlouva uzavřena. V dané situaci jsou mzdové náklady vysoce procyklické. Kvalita pracovních míst je v průběhu hospodářského cyklu stabilní. - Poznámky.

By Ryan Kim and Jonathan Vogel

Trade shocks and labor market adjustment

Obchodní šoky a přizpůsobení trhu práce

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1 (Insights), p. 115-130

Autoři z teoretického pohledu analyzují účinky obchodních šoků na trh práce v situaci, kdy je na trhu práce mnoho sektorů a odlišných skupin zaměstnanců. Zjištěny jsou dopady změn relativních cen v důsledku obchodního šoku na zaměstnanost, participaci na trhu práce či výši mezd u skupin zaměstnanců působících v různých sektorech. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Charles Goodhart, Manoj Pradhan ; rozhovor vedla Malte Fischer

"Dann verliert das System seinen Anker"

"Poté systém ztratí svoji kotvu"

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 13, S. 38-40

Rozhovor s ekonomy Ch. Goodhartem a M. Pradhanem, kteří varují před návratem inflace. Věřící, že světová ekonomika čelí bodu obratu. Centrální banky jsou bezradné a sotva jsou schopné inflaci zastavit.

A different kind of fluke : inflation expectations

Jiná náhoda : inflační očekávání

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9238, p. 54-55

V souvislosti s hospodářskou politikou amerického prezidenta J. Bidena se část odborníků z kategorie "jestřábů" obává příliš vysoké inflace v důsledku možné změny inflačních očekávání a jejich ukotvení u veřejnosti. K růstu inflace by podle této názorové skupiny došlo ve třech fázích. První fáze (mechanická) pravděpodobně nastane už jen kvůli prudkému poklesu cen komodit na jaře r. 2020, další vlna by však mohla nastat kvůli vyšším výdajům spotřebitelů v porovnání s výrobní kapacitou. Následně pak může dojít k ukotvení inflačních očekávání a růstu inflace z důvodu sebenaplňujícího se proroctví. Různí se názory, nakolik jsou nynější průzkumy inflačních očekávání relevantní k prognózám při porovnání s minulostí. Otázkou je také důvěra veřejnosti v to, jak Fed zareaguje, pokud k podobným scénářům skutečně dojde – i ta by mohla ovlivnit, jak se inflace bude vyvíjet.

René Bender, Andreas Kröner, Volker Votsmeier

Bafin leitet Insolvenz ein

Bafin zavádí insolvenční

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 53 (17.3.2021), S. 1, 4-5

Shnutí dopadu insolvence Greensill Bank na německý bankovní sektor. Březnové moratorium, vyhlášené Bafinem, zastavilo veškeré transakce, a přeneslo tak třímiliardovou pojistnou zátěž na soukromé záchranné fondy Spolkového svazu německých bank (Bdb). Bafin čelí silící kritice kvůli systematickým nedostatkům ve finančním dohledu, neboť se jedná o další finanční kauzu krátce po pádu firmy Wirecard.

M. Belén Guercio, Lisana B. Martinez, Aurelio F. Bariviera, Valeria Scherger

Credit crunch or loan demand shortage: what is the problem with the SMEs' financing?

Zablokování úvěrů nebo nedostatek poptávky po půjčkách: jaký je problém s financováním malých a středních podniků?

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 6, p. 521-540

Autoři studují determinanty žádostí o bankovní půjčky a posuzují, jaký měly malé a střední podniky (SMEs) z 37 vybraných evropských zemí přístup k bankovním úvěrům v období mezi lety 2013 a 2015. Podniky tohoto typu totiž hrají v ekonomickém systému, velmi důležitou roli a svou aktivitou významně přispívají k růstu HDP. Avšak v případě, kdy se musejí potýkat s potížemi v přístupu k finančním půjčkám, může dojít k výraznému snížení jejich inovačního potenciálu a budoucího růstu. V první části studie je pozornost věnována kapitálové struktuře podniků, jež je posuzována z hlediska různých teoretických přístupů. Praktická část spočívá v aplikaci vybraných výzkumných modelů, za pomoci kterých je posuzován úspěch při získávání finančních půjček. Jako úspěšnější se na základě získaných dat jeví větší firmy, které se o úvěr, ve srovnání s těmi menšími, ucházejí také relativně častěji.

L. Exuzidis, J. Mallien

Euro-Inflation steigt deutlich

Inflace eura znatelně stoupá

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 64 (1.4.2021), S. 29

Inflace v eurozóně podle dat Eurostatu meziměsíčně vzrostla z únorové výše 0,9 % na 1,3 % ke konci března, což se blíží kýžené hranici pod 2 %, stanovené Evropskou centrální bankou. ECB bude mírné krátkodobé cenové výkyvy ignorovat, neboť jsou způsobeny krátkodobými faktory, zejména v důsledku poptávkového šoku v souvislosti s pandemií koronaviru.

Sven Steinkamp, Aaron Tornell, and Frank Westermann

Evergreening in the euro area : evidence from survey data and conceptual framework

Evergreening v eurozóně : důkazy z průzkumných dat a koncepční rámec

CESifo Economic studies, Vol. 67, (2021) No. 1, p. 1-34

Od doby finanční krize z r. 2007/2008 došlo v eurozóně k výraznému úbytku nových půjček a staré půjčky zaznamenaly tzv. evergreening - docházelo tedy spíše k jejich refinancování, než k jejich umoření. Ačkoliv je zlepšení evergreeningu klíčové pro podporu půjček na nové investiční projekty, neexistují žádná systematická opatření, která by se k němu vztahovala. Autoři proto vytvářejí vlastní evergreening index, jenž je založen na anketě provedené Ifo institutem mezi 1000 experty z 80 zemí světa. Na základě provedené analýzy docházejí k závěru, že k evergreeningu dochází častěji v zemích eurozóny, dále v zemích, které čelí bankovní krizi, přičemž nejčastěji se vyskytuje ve státech, které splňují obě podmínky současně. - Poznámky.

By Raphael Auer, Ariel Burstein, and Sarah M. Lein

Exchange rates and prices : evidence from the 2015 Swiss franc appreciation

Měnový kurz a ceny : zjištění z apreciacie švýcarského franku v roce 2015

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 2, p. 652-686

Ve Švýcarsku byl v r. 2011 po prudkém zhodnocení (apreciacie) měny zaveden minimální kurs vůči euru. Fixace byla náhle ukončena v lednu 2015, kdy trhy očekávaly kvantitativní uvolňování a opatření bylo vzhledem k jeho nákladům již neudržitelné. Po ukončení opatření došlo k výrazné apreciaci a poklesu cen dováženého zboží. Autoři v článku blíže analyzují dopady neočekávané změny měnového kurzu na ceny zboží a na spotřební výdaje. - Poznámky.

Jan Mallien

Gewinne bei Währungen von Impfpionieren : Devisenmarkt

Zisky měn průkopníků očkování : devizový trh

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 61 (29.3.2021), S. 34

Srovnání průběhu očkování proti koronaviru ve Velké Británii, Izraeli, Chile, USA, Evropské unii a Spojených arabských emirátech a jeho souvislost s dopadem na ekonomiku daných států, přeneseně na měnový kurz. Např. Velká Británie kvůli efektivnímu průběhu očkování upouští od plánu záporných úrokových měr, protože počítá s kompletním uvolněním restrikcí během léta; v návaznosti na to posílila

libra oproti euru od začátku roku o 4,5 %. Specifická situace panuje v Izraeli: šekel i přes neefektivnější očkovací kampaň ze srovnávaných států drží lednovou hodnotu kvůli intervenci centrální banky, jejíž záměr bylo udržení stávajícího kurzu. Efekt výkyvu kurzů je z podstaty krátkodobý.

D. Heide, J. Mallien, F. Wiebe

China-Anleihen kommen in Mode : Zinspapiere

Čínské úvěry přicházejí do módy : cenné papíry

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 56 (22.3.2021), S. 30-31

Čínské půjčky se dlouhodobě těší vzrůstající oblibě zahraničních zájemců. Za stavem k září r. 2020, kdy se objem zahraničních financí v půjčkách a akciích více než zosminásobil oproti stavu v r. 2014, stojí čínské úsilí o postavení renminbi jako mezinárodní měny konkurující dolaru. Druhý největší trh s úvěry na světě je zaštiťován třemi nejstabilnějšími bankami, China Development Bank, Agricultural Development Bank a Export-Import Bank of China. Nárůst zájmu během uplynulého krizového roku s sebou nese riziko stabilně stoupajícího yuanu, zvláště vzhledem k očekávanému zpomalení růstu čínské ekonomiky. Trh s úvěry může také zásadně ovlivnit zavedení e-yuanu, státní digitální měny, která mj. snižuje možnost rekapitalizace bank klienty.

Boris Fišera

Income inequality and the distributional effects of monetary policy: the role of financial heterogeneity

Příjmová nerovnost a distribuční účinky měnové politiky: role finanční heterogeneity

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 6, p. 488-520

Světová hospodářská krize z let 2008-2009 byla ve většině vyspělých ekonomik doprovázena bezprecedentní monetární expanzí, která sice vyústila v pomalé zotavení, to však bylo relativně nerovnoměrné a vedlo ke vzniku citelných příjmových nerovností. Autor se zaměřuje na měnovou politiku Evropské centrální banky a do svého výzkumu zahrnuje jak standardní, tak nekonvenční modely (kvantitativní a úvěrové uvolňování). Zabývá se zejména jejich dopady na příjmovou nerovnost v 19 zemích eurozóny, a to v období mezi lety 2008-2018. Jedním z hlavních cílů analýzy je vysvětlit, jak funguje distribuční efekt různých typů monetárních politik. Ze závěrů vyplývá, že restriktivní standardní modely monetární politiky a expanzivní nekonvenční modely zpravidla vedou k vyšší příjmové nerovnosti. - Poznámky.

Martin Hobza

Korporátní dluhopisy: černé ovce kapitálového trhu?

Bulletin advokacie, Sv. 2021, č. 3, s. 19-28

Nabízení korporátních dluhopisů neprofesionálním, retailovým investorům je pokračujícím trendem na českém kapitálovém trhu. Související rizika prohlubuje i stávající regulační prostředí. Cílem článku je identifikovat problematické oblasti regulace, analyzovat, nakolik může přispět ke snížení rizik, a poskytnout výklad nejednoznačných otázek, se zaměřením na distribuci korporátních dluhopisů finančními zprostředkovateli, včetně dluhopisových platforem. Ukazuje se totiž, že je to právě oblast distribuce, kde má využití stávajících institutů, případně výklad působnosti regulace, mezery. - Poznámky.

Losing the war : combating money-laundering

Prohráváme válku : snaha o potírání praní špinavých peněz

The Economist, Vol. 439, (2021) No. 9241, p. 57-58

Celosvětový systém boje s praním špinavých peněz je příliš drahý a neefektivní - v loňském roce vyšla studie, dle které jsou náklady na dodržování souvisejících povinností (neboli náklady na tzv. compliance) až stokrát vyšší než zabavené částky. Zároveň se v posledních letech objevuje řada skandálů, kdy jsou ze zapojování do praní špinavých peněz obviňovány i velké banky a věřitelé (nejnověji např. NatWest). Článek upozorňuje na nedostatky v systému a na nutné předpoklady, které musí být splněny, aby boj proti praní špinavých peněz fungoval: je třeba zvýšit transparentnost, posílit spolupráci mezi různými státy i směřovat postihy ke správným subjektům.

Dana Heide, Yukun Zhang

Peking legt Fintechs an die Leine

Peking chystá regulaci fintechových firem

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 62 (30.3.2021), S. 32

Kvůli rostoucí popularitě drobných finančních firem, rostoucímu objemu transakcí (v prosinci 2020 činil celkový objem půjček v přepočtu cca 115 miliard eur) a minimálnímu krytí rizik jak firmami (okolo 2 % pohledávek je financováno přímo firmami), tak bankami, chystá Čína striktnější regulaci těchto finančních institucí. Eliminace skrytých rizik prostřednictvím bankovních pobídek a regulací jsou součástí širší regulace oblasti finančních technologií. Ty budou spočívat zejména v těžším vstupu na trh, požadavku na vyšší transparentnosti algoritmů a tlaku na využití domácích technologií.

Mathias Brüggmann, Dana Heide

Russland und China wollen sich abkoppeln : Finanzsystem

Rusko a Čína plánují odpojení : finanční systém

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 57 (23.3.2021), S. 11

Rusko a Čína zvažují v reakci na sílící mezinárodní sankce vyšší míru nezávislosti na mezinárodních finančních systémech. V případě Ruska se dle ministra zahraničí S. Lavrova zvažuje odpojení od západních platebních standardů, zejména standardu SWIFT, kde již byl vypracován akční plán pro odpojení. Dále Rusko plánuje vyšší podporu bankovních transakcí v domácí měně a vyšší důraz na digitalizaci. V této oblasti se prohlubuje ruské partnerství s Čínou.

By Patrick Bayer, Kyle Mangum, and James W. Roberts

Speculative fever : investor contagion in the housing bubble

Spekulativní horečka : zatažení investorů do bubliny na trhu s nemovitostmi určenými k bydlení

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 2, p. 609-651

Vznik finančních bublin a jejich prasknutí provázejí historicky podobné okolnosti, kdy řada investorů vstoupí na trh s aktivy v době růstu ("spekulativní horečky"), po prasknutí bubliny se ale potýká s problémy. Autoři se v článku zabývají vzestupem a pádem na trhu s nemovitostmi, který provázal finanční krizi okolo r. 2007. Na datech z Los Angeles z let 1988-2012 mj. zjišťují, že mnozí investoři vstoupili na trh v důsledku "stádního chování" (sledování ostatních investorů), a že jejich výsledky byly vzhledem k ostatním investorům poměrně slabé. - Poznámky.

By Alberto Martín, Enrique Moral-Benito, and Tom Schmitz

The financial transmission of housing booms : evidence from Spain

Vliv nemovitostního boomu na poskytování úvěrů ostatním firmám : zjištění ze Španělska

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3, p. 1013-1053

Autoři se zabývají vlivem boomu na trhu s nemovitostmi ve Španělsku na poskytování bankovních úvěrů firmám, které působí v jiných oborech. Je zjištěno, že ve zkoumaném období nejprve došlo ke snížení tempa růstu poskytování těchto úvěrů, v pozdějších letech se ale situace obrátila. Příčinou byla počáteční finanční omezení na straně bank, která přispěla k tomu, že banky musely poskytování jiných úvěrů dočasně omezit. - Poznámky.

Eva Kovářová

Volume and territorial distribution of the Czech Republic's official development assistance flows to least developed countries [elektronický zdroj]

Objem a teritoriální rozložení toků oficiální rozvojové pomoci ČR do nejméně rozvinutých zemí

Národohospodářský obzor, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 79-102

Oficiální rozvojová pomoc (Official Development Assistance, ODA) je jedním z nejdůležitějších externích zdrojů financování pro nejméně rozvinuté země. Autorka zjišťuje, do jaké míry Česká republika plní v této oblasti stanovené cíle, dle kterých by měla do r. 2030 přispívat na ODA 0,33 % svého hrubého národního příjmu (GNI). Následně jsou údaje za ČR srovnány s daty z Maďarska, Polska, Slovenska a Slovinska. Je mj. zjištěno, že ČR zatím neplní své závazky či že ČR nevydává na rozvojovou pomoc vyšší procento svého GNI oproti ostatním zkoumaným zemím. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2021-0005>

Petra Budská, Luboš Fleischmann

Vývoj a porovnání konkurence a koncentrace v bankovním a pojistném sektoru v České republice v letech 2007-2019

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 1, s. 3-25

Empirická analýza stupně koncentrace a konkurence bankovního a pojistného sektoru v ČR. Autoři zvolili výpočet Herfindahlova-Hirschmanova indexu (HH index), jako hlavní proměnnou v modelu odhadu indexu použili bilanční sumu v bankovním sektoru, u pojistného trhu pak hrubé předepsané pojistné. Zjišťují dlouhodobý rovnovážný vztah mezi vypočítanými HH indexy bank a pojišťoven a také zkoumají vztah HH indexu k hrubému domácímu produktu a k počtu obyvatel na obou trzích. Autoři uvádějí, že HH indexy obou trhů ve sledovaném období 2007-2019 nemají jasný průběh a po celou dobu pozorování je hodnota indexu pojistného trhu nad trhem bankovním, což značí více oligopolní strukturu. Bankovní trh se v r. 2014 dotýká hranice dokonalé konkurence, tu však neprotne a začíná znovu posilovat oligopolní strukturu. Od poloviny r. 2018 je pohyb obou indexů synchronní.

Astrid Dörner, Andreas Neuhaus

Wall Street rüstet sich für Reddit-Trader

Wall Street se obrnil proti redditovým obchodníkům

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 53 (17.3.2021), S. 28-29

Průzkum Deutsche Bank mezi čtyřmi stovkami recipientů Bidenova konjunkturního balíčku ukazuje, že 37 % respondentů se chystá získané finanční prostředky investovat do akcií. Bidenův konjunkturní balíček o objemu 1,9 bilionu dolarů počítá s finanční kompenzací pro osoby, které vydělávající méně než 75 000 dolarů ročně. Odhad společnosti Bloomberg poukazuje na razantní nárůst malých investorů, kteří ke konci prvního čtvrtletí r. 2021 tvoří 23 % veškeré americké poptávky po cenných papírech, což je více než dvojnásobný nárůst oproti r. 2019. To reflektuje i složení burzovně obchodovatelných fondů, které v návaznosti na kauzu Gamestop přijímají opatření k redukci možných cenových spekulací.

Yasmin Osman

Zehn Milliarden Euro Hilfskredite : KfW

Deset miliard eur úvěrové pomoci KfW

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 60 (26.3.2021), S. 30

Státní banka Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) v souvislosti s druhou vlnou koronaviru v Německu pokračuje v prodlouženém programu státní garance půjček z loňského roku, doplněném o nový desetimiliardový stimul. Dojde také k navýšení progresivního limitu pro společnosti: firmy do deseti zaměstnanců dosáhnou místo 300 000 eur na 675 000, firmy s 11-50 zaměstnanci na 1,125 milionu eur místo dosavadních 500 000. Pro firmy s více než 50 zaměstnanci se hranice zvýší o milion eur na 1,8 milionu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 29, (2021) č. 4

Investice do fondů u nás dosáhly rekordních 590 miliard korun - Smart záruka (s. 5); Revolut opouští kanadský trh (s. 6); ČMZRB a Czechinvest spolupracují při přípravě infrastrukturních projektů (s. 8); Evropská digitální strategie jede aneb jaké konkrétní plány a návrhy jsou na stole (s. 10-11); DORA přináší nové povinnosti a vyšší bezpečnost - nařízení o digitální provozní odolnosti (s. 12-13); Výběr regulatorních novinek za první čtvrtletí 2021 pod drobnohledem (s. 14-16); Bankovní identita, a.s., se chystá na ostrý provoz, zatímco firmy studují využitelnost BankID (s. 24-25); Finanční instituce se stěhují do cloudu tam, kde to dává smysl (s. 28-29); Zrušení sazeb LIBOR by mohlo znamenat změnu paradigmatu - FCA (s. 42-43); I přes klesající zisky se obezřetnost vyplatí - pohled na meziroční úvěrový růst (s. 44-45).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Bert Losse

"Euphorische Übertreibungen"

"Euforické přehánění"

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 6, S. 36-37

Může pandemie působit jako katalyzátor nové éry? Někteří ekonomové spekulují, že by po koronavirovém období mohla nastat renesance zlatých dvacátých let 20. století. Ale historická zkušenost se španělskou chřipkou naznačuje, že může jít pouze o zdánlivý rozkvět.

Gharehgozli Orkideh, Atal Vidya

A simple measure to study multinational income inequality [elektronický zdroj]

Jednoduchý indikátor pro zkoumání příjmových nerovností na mezinárodní úrovni

Národohospodářský obzor, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 27-40

Autorky v článku analyzují příjmové nerovnosti ve 28 zemích světa prostřednictvím indexu "Big Mac", který pravidelně sestavuje redakce magazínu The Economist za účelem porovnávání cenové hladiny. Dále je v článku podrobněji posouzena situace Dánska a Mexika i Ruska a USA - představeny jsou konkrétně trendy vývoje nerovností, které se u zmíněných zemí pohybují opačným směrem. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/05/Narodohospodarsky_obzor_1_2021_str_27-40.pdf

Jörn Petring, Stefan Hajek, Rüdiger Kiani-Kress, Michael Kroker, Thomas Kuhn, Saskia Littmann, Andreas Menn, Christian Schlesiger, Thomas Stölzel

Die roten Pioniere : China

Rudí pionýři : Čína

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 9, S. 14-22

USA a Evropa se ještě stále otrásají krizí, Čína již znovu postupuje vpřed. Horlivé napodobování, to platilo kdysi. Nový cíl Číny je nechat Západ za sebou. Pohled na deset nejdůležitějších technologických oborů ukazuje: Čína je ambiciózní, ale není důvod k panice. Technologicky je Čína dobrá, ale zdaleka ne tak dobrá, jak se mnozí v Evropě obávají.

Gus O'Donnell and Harry Begg

Far from well: the UK since COVID-19, and learning to follow the science(s)

Ne moc dobře: Spojené království v době po covidu a chápání vědy

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 4, p. 761-804

Autoři představují pětidílný rámec hodnocení neúspěchu ve vypořádání se s pandemií covid-19 ve Velké Británii v porovnání s obdobnými státy. Zaměřují se zejména na zdravotní, sociální a ekonomické úkoly spojené s koronavirovou krizí z r. 2020 a zkoumají problémy se sběrem údajů o pandemii a jejich předpokládaných účincích, se strukturami a procesy zvládnutí pandemie, politického vedení a rozhodování, hospodářské politiky a úlohou britských institucí při dosahování nedostatečných výsledků. Argumentují, že politici ve Velké Británii se při řešení přehnaně spoléhali na lékařskou vědu, a to zejména na úkor vědeckých informací ze společenských věd. - Poznámky.

Travis K. Taylor, Amanda Montera

History re-written : misconceptions of U.S. trade and industrial policy and the influence of neoliberalism [elektronický zdroj]

Přepis dějin : mylné chápání americké obchodní a průmyslové politiky a vliv neoliberalismu

Národohospodářský obzor, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 3-25

Autoři zkoumají americkou obchodní a průmyslovou politiku v průběhu dějin a upozorňují na to, že není pravda, že by v USA již v době jejich vzniku převládaly principy volného trhu, jak se často předpokládá. V době svého založení byly podle autorů Spojené státy středněpříjmovou ekonomikou, která se nevyhýbala státním intervencím. Je tedy chybou radit rozvojovým zemím, aby se přikláněly k neoliberalismu bez zvažování, v jaké fázi rozvoje se daná země aktuálně nachází. Článek nejprve připomíná související teorie a předpoklady A. Smithe a D. Ricarda i dalších ekonomů, dále je průmyslová politika USA zasazena do historického kontextu a je popsán vzestup neoliberalismu v USA. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/05/Narodohospodarsky_obzor_1_2021_str_3-25.pdf

Dominik Reintjes, Thomas Stölzel

Made in Germany – noch

Stále ještě vyrobeno v Německu

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 8, S. 14-22

Nová generace zakladatelů start-upů je poslední šancí Německa v oblasti průmyslu. Pomocí pokročilých technologií zajišťují průmyslové zakázky zítřka. Nyní je jen třeba, aby politici a finančníci spolupracovali, protože často chybí jejich podpora a kapitál - jinak hrozí odchod těchto lidí do zahraničí.

Karolína Zábojníková

Největší propad v novodobé historii

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 3, s. 16-17

Autorka vychází z kompletních statistických údajů ČSÚ o vývoji hospodářství ČR v r. 2020 a blíže rozebírá propad hrubého domácího produktu na sektorové úrovni. Identifikuje hlavní příčiny poklesu HDP (v r. 2020 o 5,6 %) a dále porovnává vývoj HDP v ČR a v EU v letech 2018-2020. Uvádí, že nejtěžší dopady měla krize spojená s koronavirem na některé služby (pokles tržeb o 11,7 %), celkový propad průmyslové produkce byl 8,0 %. -- Další informace o zpomalení růstu HDP viz s. 18-19. Podrobněji k průmyslové produkci v r. 2020 na s. 10-11.

Jana Kotěšovcová, Petr Budinský, Jiří Mihola

Odhad sovereign ratingu pomocí makroekonomických indikátorů

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 4, s. 39-53

Blíže k testování závislosti mezi ratingem státu a vybranými ukazateli. Autoři prostřednictvím vybraných makroekonomických indikátorů za pomoci regresního a korelačního modelu vytvářejí regresní rovnici k odhadu ratingu státu. Pro aplikaci vícenásobné lineární regresní a korelační analýzy je vybráno 17 makroekonomických ukazatelů ze 24 států. V rámci korelační analýzy byl vytvořen souhrnný korelační koeficient a multikolinearita. Autoři dále zkoumají rozdíl v hodnocení tří mezinárodních ratingových agentur (Standard & Poor's, Moody's a Fitch) a zjišťují vzájemnou závislosti ratingových známek na vybraných makroekonomických ukazatelích.

Martina Hedvičáková, Martin Král

Performance evaluation framework under the influence of Industry 4.0 : the case of the Czech manufacturing industry

Rámec hodnocení výkonnosti pod vlivem Průmyslu 4.0 : případ českého zpracovatelského průmyslu

E+M *Ekonomie a Management* = *Economics and Management*, Vol. 24, (2021) No. 1, p. 118-134

Současná ekonomická situace spojená s následky epidemie nemoci covid-19 vyvíjí extrémní tlak na zvyšování výkonnosti podniků. Jakákoli neefektivnost v užívání výrobních faktorů vede k problémům dlouhodobého charakteru zejména s ohledem na ekonomickou udržitelnost. Autoři si kladou za cíl vyvinout teoretický rámec pro hodnocení výkonnosti průmyslového sektoru a berou přitom do úvahy i vliv současné situace na zrychlení tzv. čtvrté průmyslové revoluce. V úvodu je představen kontext vývoje průmyslového sektoru v Česku včetně jeho současného stavu, dále jsou vymezeny konkrétní indikátory výkonnosti, mezi něž je zařazen např. ukazatel přidané hodnoty pracovníka, přidaná hodnota ve vztahu k nákladům, obrát na pracovníka apod.

Stefan Hajek

Säule sucht Auto

Nabíjecí stanice hledá auto

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 10, S. 64-67

Poptávka po elektromobilech v Německu roste, ale rozšíření nabíjecích stanic s ní nedrží krok. Existuje riziko problémových míst. Nyní stát pumpuje miliardy do podpory lepší sítě. V některých oblastech je stanic naopak nadbytek.

Peter Burger, Lea Šlampaiová

The effect of sectoral division on GDP per capita in the Slovak Republic

Vliv odvětvového rozdělení na HDP na obyvatele ve Slovenské republice

E+M *Ekonomie a Management* = *Economics and Management*, Vol. 24, (2021) No. 1, p. 21-37

Analýza sektorového rozdělení ekonomiky Slovenské republiky, na níž autoři nahlíží z několika úhlů pohledu a zkoumají ji zejména s ohledem na hrubý domácí produkt na obyvatele. Zkoumají vývojové změny v počtu lidí zaměstnaných v různých hospodářských sektorech (primárním, sekundárním, terciárním), a to v období mezi lety 1948-2018. Za účelem výzkumu používají logickou a komparativní studii, kterou zakládají na empirických datech ze Slovenska, stejně jako na statistikách členských států Evropské unie, s cílem porovnat strukturu jejich sektorálního rozdělení se stavem slovenské ekonomiky. Ze závěrů vyplývá, že HDP na obyvatele je negativně ovlivněno především primárním a sekundárním sektorem, zatímco terciární a kvartérní (znalostní) sektory vykazují naopak efekt pozitivní. Terciární sektor měl přitom ve srovnání s kvartérním větší pozitivní efekt.

The underachiever

Nenaplněná očekávání

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9239, p. 63

Srovnání hospodářské situace Evropské unie a USA a možných vyhlídek do budoucna. V současné době se předpokládá, že Spojené státy předčí EU v hospodářském růstu v r. 2021 přibližně dvojnásobně. Evropa se potýká s chronickými problémy, kdy za mnoho z nich ani nenesou vlastní vinu. Největším problémem jsou však nedostatečné fiskální stimuly v krizových obdobích. Nynější programy pomoci jsou ambicióznější, než v minulosti, přesto však za USA daleko zaostávají. Americká expanzivní fiskální politika sice není bez rizika, EU se však z pohledu daných rizik ocitá ve výhodnější situaci (inlace zde není takovou hrozbou; úrokové sazby jsou stále záporné, EU je jako celek oproti USA méně zadlužená), není tedy třeba se obávat odvážnějších fiskálních programů. Do budoucna by Evropské unii mohl uškodit opětovný vzestup euroskeptických nálad, zejména v situaci, kdy zotavení v USA poukáže na to, jak je slabý hospodářský růst EU vzhledem k nedostatečným stimulům vlastně bezdůvodný.

Informatika. Počítače

Jakub Michálek

Právní expertní systémy a reprezentace pravidel v kódu

Právník, Sv. 159, (2021) č. 3, s. 177-194

Autor představuje nástroje počítačové prezentace práva, které jsou založeny na pravidlech, a pokračování tohoto trendu ve formě pravidel v podobě kódu (rules as code). Zaměřuje se na analytické či právně faktografické chytré nástroje založené na pravidlech (algoritmech), jako jsou právní expertní systémy nebo automatické komentáře. Nejprve je přiblížen kontext počítačového modelování práva a historický přehled právních expertních systémů, následně autor kriticky hodnotí dosavadní modely a uvádí přínosy nových řešení počítačového modelování práva. Dále popisuje složky právního expertního systému. Poté představuje praktickou implementaci aplikace využívající automatizovaný právní komentář jako příkladu reprezentace pravidel v podobě kódu. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Max Haerder, Julian Heissler, Jörn Petring, Silke Wettach

Beziehungsstatus: Es ist kompliziert

Stav vztahů: komplikované

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 14, S. 28-33

Výměna úderů na Aljašce, sankční bitvy mezi Bruslem a Pekingem, pomsta západním módním společností: mezi USA, EU a Čínou bylo málokdy tolik napětí. Za mentalitou studené války se objevuje nová geopolitická zkouška moci.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Seren Ozsoy, Burcu Fazlioglu, Sinan Esen

Do FDI and patents drive sophistication of exports? : a panel data approach [elektronický zdroj] **Přispívají přímé zahraniční investice a patenty k větší sofistikovanosti vývozu? : metoda panelových dat**

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 2, p. 216-244

Země s vyšší mírou akumulace znalostí jsou obecně schopné vyrábět specializovanější výrobky s využitím pokročilých technologií. Během posledních desetiletí dále dochází k výměně a šíření znalostí napříč různými zeměmi ("knowledge spillovers"), a to mj. díky globalizaci. Autoři v článku prostřednictvím tzv. zobecněné metody momentů (GMM) a panelových dat z let 2002-2015 zkoumají, zda příliv zahraničních investic a inovace přispívají ke zkvalitnění vývozu tím, že dochází k šíření znalostí (knowledge spillovers). Bylo zjištěno, že na šíření znalostí a kvalitu exportu má vliv úroveň finančního rozvoje, kvalita lidského kapitálu a globalizace. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Prague_Economic_Papers_2_2021_s.216-244.pdf

Marek Juráček

German exports : impact on the selected EU countries [elektronický zdroj]

Německý export : vliv na vybrané státy EU

Národohospodářský obzor, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 41-55

Autor v článku analyzuje prostřednictvím modelu VAR vliv německého exportu na export dalších zemí. Konkrétně modeluje dopady případného poklesu konkurenceschopnosti Německa a poklesu poptávky z jeho strany. Dále jsou identifikovány země, kterým by ztráta německé konkurenceschopnosti pomohla, a kterým naopak uškodila. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2021-0003>

Message in a bottleneck : trade

V úzkých : zahraniční obchod

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9239, p. 10

Po propuknutí pandemie a vzniklých problémech v oblasti zahraničního obchodu se začalo ve větší míře hovořit o rizicích globalizace a o nutnosti zvýšit odolnost dodavatelských řetězců. Hlasy po zvýšení odolnosti jsou podporovány i dalším aktuálním děním (spory o dovozu a vývozu vakcín; bojkot firem, které požadují dodržování lidských práv, ze strany Číny či zablokování Suezského průplavu nákladní lodí). Dosud byl zahraniční obchod založen na nutnosti spolupráce a možnosti se spolehnout na jiné, nyní hrozí, že budou státy brát situaci do svých rukou. S tím je však dle spojena řada rizik, článek proto varuje před odklonem od globalizace. V praxi bývají např. dodavatelské řetězce řízené státem ještě méně odolné, než globální řetězce. Ztráty, ke kterým dochází kvůli vzájemné závislosti, bývají pouze velmi krátkodobé. Pokud budou domácí firmy chráněny před konkurencí prostřednictvím cel či tarifů, budou s tím spojené náklady, které budou ve skutečnosti daní placenou z kapes spotřebitelů. A hrozí však i další negativní dopady.

Dana Heide

Peking stellt sich auf stärkere Konfrontation ein

Peking se připravuje na silnější konfrontaci

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 46 (8.3.2021), S. 12-13

Čína v novém pětiletém plánu představuje budoucí obchodněpolitickou orientaci země ve vztahu k zahraničí. Hlavními tématy, prolínajícími se celým programem, jsou digitalizace a nezávislost na zahraničí. V oblasti klíčových a top technologií to znamená důslednou preferenci domácí produkce před importem, v případě nemožnosti pokrýt poptávku vlastními zdroji pak importem pouze po dobu, než dojde k naplnění poptávky domácími producenty. Protencionismus, pobídky vnitřní poptávky a jisté uzavírání se vnějšimu světu je pokračováním dosavadních tendencí. 14. pětiletka se výrazněji orientuje na samostatnost v klíčových odvětvích výroby, bezpečnosti a souvisejících technologií, farmacie a v oblasti klíčových infrastruktur celkově. Německá analytická agentura Sinolytics očekává zvýšený zájem SRN o účast na čínském trhu v oblastech otevřených importu, zejména automobilové výroby.

Mikuláš Pýcha

**Problems with long-term financial sustainability of export credit agencies [elektronický zdroj]
Problémy s dlouhodobou finanční udržitelností exportních úvěrových agentur**

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 2, p. 156-170

Autoři se v článku zabývá státní podporou exportu prostřednictvím exportních agentur - zkoumá, zda je financování agentur dlouhodobě udržitelné bez státní podpory (v souladu s pravidly OECD). Je zjištěno, že dosažení tohoto cíle je problematické vzhledem k nedostatečné výši pojistných sazeb. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Prague_Economic_Papers_2_2021_s.156-170.pdf

By Alberto Cavallo, Gita Gopinath, Brent Neiman, and Jenny Tang

Tariff pass-through at the border and at the store : evidence from US trade policy

Jak se cla promítají do cen na hranicích a v obchodech : poznatky z obchodní politiky USA

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1 (Insights), p. 19-34

Autoři v článku zkoumají vliv obchodní politiky, kterou prosadil bývalý americký prezident D. Trump a která spočívala v zavádění dovozních cel, na ceny zboží. Jsou zjištěny různé dopady u čínských a amerických vývozců (navzdory změně měnového kurzu neupravili čínští vývozcí ceny, američtí vývozcí pak ceny snížili). V amerických obchodech zůstaly ceny stejné, což autoři přičítají poklesu marží. Zavedení cel tak mělo dopady především na americké podniky. - Poznámky.

Chunding Li, John Whalley, Chuantian He, and Chuangwei Lin

The 2008 financial crisis and the lack of retaliatory trade intervention

Finanční krize z roku 2008 a nedostatek odvetných obchodních intervencí

CESifo Economic studies, Vol. 67, (2021) No. 1, p. 78-105

Ekonomové považují za velmi ojedinělé, že následkem světové finanční krize z r. 2008 nedošlo k intervenčním opatřením států (např. v podobě obchodních překážek) s cílem ochránit domácí trhy a zaměstnanost. Nastala tedy výrazně odlišná situace než v případě ekonomické krize ze třicátých let minulého století. Autoři ve snaze vysvětlit tento odlišný postup zkoumají vliv modelové struktury na výpočet optimálních tarifů (OT). Rozvíjejí vlastní výzkumný model, na jehož základě analyzují vývoj v USA, EU, Číně, Indii, Japonsku a Brazílii v porovnání se zbytkem světa (ROW). Docházejí k závěru, že tendence k ochranným opatřením se od r. 1930 významně snížila, a to zejména vlivem globalizace a celkovým prohloubením mezinárodního obchodu. Tento argument je vysvětlením, proč se země v dobách krize z r. 2008 neuchylovaly k obdobným strategiím.

Podnik a podnikání

Georg Lanfermann, Oliver Scheid

Anwendung der EU-Taxonomie zu grünen Wirtschaftsaktivitäten : überblick und Implikationen für deutsche Unternehmen

Uplatňování taxonomie EU na ekologické obchodní činnosti : přehled a důsledky pro německé společnosti

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 15, S. 741-748

Evropská komise v současné době pracuje na tvorbě prováděcích předpisů k upřesnění požadavků na taxonomii EU. Taxonomický klasifikační systém má poskytnout vědecky podložený základ a sloužit jako impuls pro podporu zelených investic. Jednotlivé společnosti by tak prostřednictvím podávání zpráv o taxonomických kvótách měly být v rámci své podnikatelské činnosti motivovány k většímu zohledňování aspektů udržitelnosti. Nařízení o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic EU (2020/852) vešlo v platnost v polovině r. 2020, a to v kombinaci s plánem tzv. Green Dealu, jakožto hlavní evropské strategie pro dosažení udržitelnosti a ochrany životního prostředí, kterou si Evropská unie vytyčila jako jednu ze svých hlavních priorit. Autoři shrnují schvalovací proces a nastiňují způsob budoucího fungování tohoto systému, přičemž se zaměřují zejména na dopady, s nimiž se budou potýkat německé firmy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Bohumil Havel, Vlastimil Pihera

Česká úprava kodeterminace v evropském kontextu corporate governance

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 13, (2021) č. 1, s. 10-16

Právo zaměstnanců volit ze svých řad zástupce do dozorčích orgánů společnosti (tzv. kodeterminace) je v současné době zakotveno v právních řádech většiny členských států EU. Na základě tohoto institutu mají zaměstnanci možnost podílet se na řízení společnosti a přímo ovlivňovat její chování. Článek se zaměřuje na právní úpravu kodeterminace ve vybraných členských státech EU v kontextu corporate governance a snaží se o nastínění problémů, které s tímto institutem úzce souvisejí. Současně usiluje o zodpovězení otázky, nakolik povinná zaměstnanecká participace v kontrolních orgánech zvyšuje kvalitu řízení společnosti. - Poznámky.

Interdisziplinären Arbeitskreis Corporate Governance (AKCG)

Thesen zur Stärkung der Corporate Governance aus Anlass des Wirecard-Falles

Studie o posílení corporate governance u příležitosti případu Wirecard

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 11, S. 550-555

Případ Wirecard opět ukázal, jaký význam má corporate governance pro integritu podnikatelské činnosti. Právo obchodních společností a Německý kodex správy a řízení společností určují rámcové podmínky, které by v určitých bodech v budoucnu měly být ještě zpřísněny. V článku je představeno 12 tezí k posílení corporate governance, které byly navrženy k diskusi subjekty veřejného zájmu. V úvodu je v krátkosti představen kontext případu Wirecard, následně jsou rozpracována jednotlivá témata jako např. povinnost založení efektivního systému řízení, povinnost vytvoření výborů (zejména výboru pro audit), činnost dozorčí rady apod. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Jakub Čihák

Transformační proces v oblasti telekomunikací v České republice

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 4, s. 54-67

Analýza transformačního procesu a liberalizace v oblasti telekomunikací v České republice a jeho dopadu na koncové spotřebitele. Autor charakterizuje transformační proces v ČR, jeho cíle, průběh a stručně popisuje současnou situaci. Zaměřuje se na privatizaci telekomunikačních společností a hodnotí dopady transformace a privatizace dvou dominantních hráčů na trhu: SPT Telecom, s. p. a Správa radiokomunikací Praha, s. p. na telekomunikační trh i na samotné koncové uživatele telekomunikačních služeb. Zdůrazňuje, že rozhodnutí o několikaletém monopolu Českého Telecomu mělo zásadní dopad na rozvoj odvětví, regulace vedla k omezení konkurenčních sil a ke zpomalení hospodářského růstu. - Poznámky.

Christoph Uhländer

Weitere markante Rechtsänderungen im Sanierungs- und Insolvenzsteuerrecht 2021

Další významné právní změny v restrukturalizačním a insolvenčním právu pro r. 2021

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 13, S. 642-646

Autoři představují nejdůležitější změny restrukturalizačního a insolvenčního práva v Německu, které byly implementovány mimo jiné v důsledku pandemie nemoci covid-19. Jedná se například o zákon o prodloužení povinnosti podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, o prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání nebo o legislativní úpravu, díky níž nebudou moci být v daňových otázkách napadeny případné odklady a zdržení způsobené nastalou epidemiologickou situací. Článek všechny zmíněné zákony přehledně shrnuje a dává je do kontextu v pořadí již třetího zákona o daňové podpoře při koronavirové pandemii (Drittes-Corona-Steuerhilfgesetz), který s sebou přinesl četné daňové úlevy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jaroslav Vostatek

(Ne)podmíněné sociální dávky prizmatem sociálních modelů

Fórum sociální politiky, Sv. 15, (2021) č. 2, s. 2-13

Koronavirová pandemie s sebou opět přinesla debaty o zavedení tzv. nepodmíněného příjmu. Jedná se o jakousi univerzální sociální dávku, která slouží jako finanční základ pro všechny skupiny obyvatel.

Autor se zaměřuje na úlohu a konstrukci nepodmíněných sociálních dávek v základních sociálních modelech, resp. v typických zemích, v nichž došlo k uplatnění dávek tohoto druhu (Velká Británie, Švýcarsko, Německo, USA a Finsko) a porovnává je se systémem platným v České republice. Pro svůj výzkum používá model středomořský, kontinentální, anglosaský a nordický a detailně se věnuje jejich jednotlivým náležitostem i fungování v konkrétních zkoumaných zemích (s ohledem na slevy na dani, dávky v nezaměstnanosti, referenda o nepodmíněném příjmu apod.). Charakterizuje skutečnou a možnou úlohu pojistných a nepojistných dávek v těchto sociálních modelech a nastiňuje možné sociální reformy v ČR.

Lenka Lakotová

Dlouhodobá udržitelnost penzijních systémů zemí Evropské unie

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 1, s. 48-72

Bližší k problematice penzijních fondů, které jsou z pohledu stárnutí populace klíčovou složkou veřejných financí. Autorka nejprve charakterizuje fungování penzijních systémů v evropských zemích, následně se zabývá vlivem faktorů, které stojí za stárnutím populace. Hodnotí relativní významnost vlivu očekávané délky života, míry plodnosti a migrace na stárnutí populace. Výsledky analýzy poté diskutuje v souvislosti s dlouhodobou udržitelností penzijních systémů v EU. Uvádí, že byla potvrzena přímá negativní souvislost mezi stárnutím populace a udržitelností penzijního systému, nicméně stárnutí není jedinou, ani hlavní determinantou udržitelnosti. V evropském kontextu existují země, jejichž penzijní systém je navzdory budoucímu nadprůměrně rychlému stárnutí populace hodnocen jako udržitelný (jde především o pobaltské státy, Polsko a Itálii). Na druhé straně mají některé země podprůměrné hodnoty projektované míry závislosti starších, přesto je jejich penzijní systém hodnocen jako dlouhodobě neudržitelný (např. Rakousko, Maďarsko, Velká Británie a Irsko). - Poznámky.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Libor Votava, Lenka Komárková, Jiří Dvořák

Determinanty poptávky a nabídky na trhu s byty a jejich význam pro vysvětlení regionálních rozdílů

Politická ekonomie, Sv. 69, (2021) č. 1, s. 26-47

Autoři zkoumají, které determinanty poptávky a nabídky jsou v jednotlivých regionech ČR významně asociovány s cenami bytů, a dále zjišťují regionální odlišnosti těchto asociací. V úvodu představují vybrané předchozí domácí i zahraniční studie zaměřené na determinanty trhu nemovitostí. Pracují s veřejně dostupnými daty krajských statistik ČSÚ za období 2000-2017. Pomocí ekonometrického modelování podrobněji zkoumají vztah osmi determinantů s cenami bytů (disponibilní důchod, počet obyvatelů na byt, změna počtu obyvatel, stav obyvatel, sňatky, rozvody, uchazeči o zaměstnání, trestné činy). Výsledky potvrdily, že existují determinanty, které mají vazbu k trhu nemovitostí na regionální úrovni. U pěti determinantů bylo na základě analýzy krajských dat demonstrováno, že odlišně působí v některých regionech, a mají tedy význam pro vysvětlení regionálních rozdílů u cen bytů.

Sonja Alvarez, Martin Gerth, Max Haerder, Niklas Hoyer

Feindbild Vermieter

Pronajímatel jako nepřítel

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 14, S. 14-22

Místo toho, aby politici v Německu nechali stavět více bytů a domů, berou si na mušku pronajímatele. Zásahem na reálném trhu dosahují zelení, levicovní a koaliční politici opak toho, co chtěli: nabídka je stále menší, ceny rostou. Se správnou strategií se pronajímatelé mohou zásahům alespoň vyhnout.

By Andreas Fuster and Basit Zafar

The sensitivity of housing demand to financing conditions : evidence from a survey

Citlivost poptávky domácností po bydlení na podmínky financování : zjištění z průzkumu

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 1, p. 231-265

Autoři se v článku zabývají poptávkou domácností po nemovitostech za předpokladu různých podmínek financování. V USA bylo provedeno šetření, ve kterém byla zjišťována tzv. ochota platit (willingness to pay, WTP) za nákup nemovitosti určené k bydlení. Z výsledků vyplývá, že hodnota WTP je u respondentů ovlivněna zejména uvolněním podmínek pro počáteční platby, popř. získáním

nečekaných finančních prostředků („cash windfall“). Změna hypoteční sazby dle výsledků průzkumu WTP příliš neovlivňuje. Některé vztahy jsou však ovlivněny dalšími okolnostmi a předpoklady. - Poznámky.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

By François Gerard and Joana Naritomi

Job displacement insurance and (the lack of) consumption-smoothing

Odstupné pro propuštěné zaměstnance a (chybějící) přizpůsobení spotřeby

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3, p. 899-942

Autoři v článku s využitím dat z Brazílie zkoumají vliv jednorázové a trvalé změny výše příjmů zaměstnanců na jejich výdaje. Konkrétně se zabývají tím, jak se změní výdaje osob, které utrpí jednorázový pozitivní šok v podobě růstu příjmů (obdrží odstupné po propuštění ze zaměstnání) a trvalý negativní šok ve formě ztráty příjmů plynoucí ze ztráty zaměstnání. Je zjištěno, že lidé v této situaci zvýší své výdaje několikanásobně více, než odpovídá trvalému poklesu příjmů. Řešením je vhodnější načasování odstupného. - Poznámky.

Karl-Jürgen Bieback

Kurzarbeitergeld für Beschäftigte in deutschen Niederlassungen ausländischer Unternehmen

Kurzarbeit pro zaměstnance v německých pobočkách zahraničních společností

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 14, S. 732-737

V Německu v praxi často dochází k situaci, kdy zaměstnanci se sociálním pojištěním v pobočkách zahraničních společností nedostávají žádné krátkodobé příspěvky v rámci systému kurzarbeit. Dochází k tomu z toho důvodu, že nejsou splněny organizační požadavky, které se váží k pojmu podnik, což znamená, že jsou fakticky v rozporu s třetí knihou sociálního zákoníku (SGB III) a s právními ustanoveními Evropské unie. Autor tuto problematiku detailně popisuje a zabývá se jednotlivými požadavky, které jsou pro přiznání tzv. Kurzarbeitergeld nutné. Zároveň apeluje na nutnost změny v této oblasti, která způsobuje nerovné zacházení. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Riding high

Míří vysoko

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9240, p. 7

V uplynulých několika desetiletích měl kapitál jako výrobní faktor navrch nad prací, zdá se však, že se trend začíná obracet. Změnilo se politické klima a ochrana zaměstnanců a jejich práv je nejen v USA více ve středu pozornosti. Nenaplnily se obavy z robotizace, digitalizace, ke které došlo vlivem pandemie, je naopak spojována spíše s pozitivními dopady. Státy by se nyní měly snažit podpořit produktivitu zaměstnanců a přispět ke zvýšení jejich životní úrovně. Snahy o růst produktivity nicméně nesmí vést k nadměrné regulaci či zvyšování administrativní zátěže firem. -- Viz i speciální tematická příloha "Labour gains: special report: the future of work", která následuje po s. 38.

By Andreas Beerli, Jan Ruffner, Michael Siegenthaler, and Giovanni Peri

The abolition of immigration restrictions and the performance of firms and workers : evidence from Switzerland

Zrušení restrikcí pro zaměstnaneckou migraci a výkonnost firem a zaměstnanců : zjištění ze Švýcarska

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 3, p. 976-1012

Autoři na příkladu Švýcarska zkoumají důsledky reformy, která umožnila přeshraničním pracovníkům z Evropské unie volně pracovat ve Švýcarsku. Dopady reformy byly jednoznačně pozitivní - došlo ke zvýšení poptávky po práci i k růstu mezd domácích zaměstnanců, a to i přesto, že byli zahraniční pracovníci vysoce kvalifikovaní. V úvodu článku autoři okrajově zmiňují i dřívější studie na toto téma, mj. také studii, která zkoumala vliv otevření německého trhu práce pro české pracovníky (tehdy byly důsledky reformy z různých důvodů jiné, než u zkoumané reformy ve Švýcarsku). - Poznámky.

Price V. Fishback and Andrew J. Seltzer

The rise of American minimum wages, 1912-1968

Růst minimálních mezd v USA v letech 1912-1968

The Journal of economic perspectives, Vol. 35, (2021) No. 1, p. 73-96

Příspěvek analyzuje politické i historické okolnosti zvyšování minimální mzdy v průběhu amerických dějin. Konkrétně autoři mapují, jaké události přispěly k růstu minimální mzdy, na jaké skupiny obyvatel se v různých dobách minimální mzda vztahovala a na jaké úrovni (státní, federální) ke změnám docházelo. Zkoumáno je období let 1912-1968, v epilogu je však komentován i novější vývoj. - Poznámky. -- Další příspěvky ze symposia k tématu minimálních mezd viz s. 3-72.

By Andrew C. Johnston

Unemployment insurance taxes and labor demand : quasi-experimental evidence from administrative data

Daně, ze kterých je financováno pojištění pro případ nezaměstnanosti : kvazi-experimentální zjištění z administrativních dat

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 13, (2021) No. 1, p. 266-293

Státy USA mají povinnost zřizovat programy na podporu v nezaměstnanosti, kdy propuštění zaměstnanci mají každý týden nárok na příspěvek, jenž je financován ze speciálních daní. Daňová sazba se přitom u každé firmy i v čase liší. V době, kdy podniky více propouštějí, jsou sazby vyšší (a naopak), to však může podle autora poškozovat firmy v době hospodářského poklesu. Autor na základě dat z amerického státu Florida zjišťuje vliv růstu daňové sazby na poptávku firem po práci. Dochází k závěru, že zvyšování daňové sazby výrazně snižuje ochotu firem najímat nové zaměstnance, vliv na výši mezd či propuštění však zjištěn nebyl. - Poznámky.

Matěj Tkadlec

Závislá práce v době moderních technologií a koronaviru

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 5, s. 161-167

Právní institut závislé práce se používá pro posuzování pracovněprávní povahy smluvních vztahů. Autor rozebírá vliv moderních technologií a nových způsobů výkonu práce na pracovní trh a následně otázku, zda je přístup k posuzování závislé práce a případů na pomezí zaměstnance a OSVČ ve 21. století stále vyhovující a efektivní. Přibližuje definiční znaky závislé práce, přístup k závislé práci i jednotlivé pojmové znaky její české definice. Návazně charakterizuje základní problémy související se současným přístupem k rozlišování mezi pracovněprávními a občanskoprávními vztahy a novou kategorií ekonomicky aktivních osob. V závěru zdůrazňuje nutnost reformy stávajících struktur a institutů i přístupu právní vědy k posuzování existence pracovněprávních vztahů a pojetí závislé práce. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 69, (2021) č. 4

Povinné testování zaměstnanců - mimořádné opatření MZ ČR od 3.3.2021 (s. 10-14); Vedení a předkládání evidenčních listů důchodového pojištění za rok 2020 a novinky pro rok 2021 (s. 15-27); Stravenkový paušál - dobrovolný zaměstnanecký benefit (s. 28-33); Podmínky pro vznik práva na dovolenou v roce 2021 (s. 34-36); Čerpání dovolené v den svátku v příkladech (s. 40-43); Vysílání zaměstnanců v rámci EU (IV.) - Francie, Nizozemsko (s. 44-48).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 6-7

Zákon o kompenzačním bonusu – 95/2021 Sb. (s. 3-6); Srážky ze mzdy: nově (s. 7-9); Podpora v době částečné nezaměstnanosti – kurzarbeit (s. 10-14); Pracovnělékařské prohlídky v době pandemie (s. 15-18); Home- office: náhrady (s. 21-24); Kontrolní činnost inspektorátů práce (2.) (s. 31-33); Pracovní úrazy: evidence (s. 34-38); Právní nástroje ochrany před diskriminací (s. 39-42); Daňové zvýhodnění na děti (2.) (s. 47-50); Podnikání zaměstnance - možnosti hmotného majetku (s. 51-54); Paušální daň po novele (s. 55-58); Péče o dítě a zdravotní pojištění (s. 68-71); Stravování zaměstnanců při směně (s. 85-88); Nový zákon o odpadech č. 541/2020 Sb. (s. 89-92); Stravování u příspěvkových organizací (s. 93-95); Úředníci ve VS – práva a požadavky (s. 100-104).

Právo

Christian Kuß, Daniel Lehmann

Digital Services Act : Entwurf eines einheitlichen Rechtsrahmens für die EU-Digitalwirtschaft

Zákon o digitálních službách : návrh jednotného právního rámce pro digitální ekonomiku EU

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 12, S. 605-610

Svým novým nařízením Evropská komise cílí na vytvoření celoevropského jednotného právního rámce pro poskytovatele zprostředkovatelských služeb, kterým chce bojovat proti využívání těchto služeb k nezákonným účelům, lépe chránit základní práva uživatelů a účinněji regulovat a kontrolovat online platformy. Takto harmonizovaný právní rámec by zároveň mohl usnadnit vytváření nových digitálních obchodních modelů v rámci unijní spolupráce. Nová úprava by se kromě jiného měla zabývat konkrétními výzvami v oblasti práva hospodářské soutěže na digitálních trzích. Na konci loňského roku předložila Evropská komise návrhy vyhlášek k tzv. Digital Service Act (zákonu o digitálních službách) a Digital Market Act (zákonu o digitálních trzích), které jsou v tomto článku přehledně shrnuty. Autoři popisují hlavní cíle obou nových iniciativ, osvětlují jejich systematiku a anticipují budoucí vývoj. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Digitalizace v oblasti práva obchodních společností

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 6, Aktualita, s. II

Informace o přípravě a obsahu právní úpravy, která zapracovává do českého práva unijní předpisovou základnu ohledně digitalizace v procesu vzniku a fungování obchodních společností. Jedná se o návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a s fungování veřejných rejstříků. Přináší transpozici směrnice o digitalizaci, která umožňuje plně elektronické vytvoření kapitálových společností za využití vzorových společenských smluv a využívání digitálních nástrojů v průběhu celého životního cyklu obchodních korporací. Posiluje se také rozsah údajů veřejně a bezplatně dostupných o všech kapitálových společnostech zapsaných ve státech EU na internetových stránkách i výměna informací mezi obchodními rejstříky členských států. Dalším okruhem jsou změny navazující na poznatky praxe z oblasti fungování veřejných rejstříků.

Mimořádná opatření během pandemie

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 5, Aktualita s. II

Seznámení se zákonem č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 (pandemický zákon). Jeho hlavním cílem je přímo vyhlásit „stav pandemické pohotovosti“ a pro řešení epidemie Covid-19 zavést institut nových mimořádných opatření. Zakotvuje také povinnost státu nahradit skutečnou škodu vzniklou v příčinné souvislosti s mimořádnými opatřeními právníkem a fyzickým osobám a stanovuje pravidla jejího uplňování. Zákon definuje podrobný soubor mimořádných opatření, která může MZ nařizovat s celostátní působností nebo s působností na území několika krajů.

Aneta Boukalová, Pavlína Rampová

Nová pravidla pro evidenci skutečných majitelů

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 3, s. 42-45

Koncem ledna byl přijat nový zákon č. 37/2021 Sb. o evidenci skutečných majitelů, který je účinný od 1. června 2021. Jeho hlavním cílem je transpozice požadavků stanovených tzv. pátou AML směrnicí, a to zejména zpřístupnění údajů o skutečných majitelích veřejnosti, zavedení účinných mechanismů ověřování a kontroly pravdivosti údajů vedených v evidenci a stanovení efektivních sankcí v případě nedodržení požadavků registrace. Příspěvek krátce porovnává stávající a novou právní úpravu evidence skutečných majitelů. Poté autorky blíže představují hlavní změny, které přinese nová právní úprava. Jedná se o nové pojetí osoby skutečného majitele, zakotvení soukromoprávních i veřejnoprávních sankcí za porušení povinnosti zápisu do evidence, povinnost součinnosti skutečných majitelů a dalších osob i oznamovací povinnost povinných osob v případě zjištění nesrovnalostí. - Poznámky.

Kateřina Staňková, Anežka Selingerová

Rozhodnutí rozšířeného senátu v roce 2020

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 39-44

Autorky přinášejí přehled rozhodovací činnosti rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu za druhé pololetí r. 2020. Zdůrazňují, že rozhodovací činnost je ovlivněna nastalou pandemií a vydaných rozhodnutí je výrazně méně. V článku podrobněji rozebírají procesněprávní rozhodnutí z prosince 2020 a zodpovězení předběžné otázky SDEU týkající se obecně závazné vyhlášky města Děčín, kterou město regulovalo provozování sázkových a jiných hazardních her. Na závěr je přiložen přehled věcí, které byly předloženy rozšířenému senátu do 30.12.2020 a dosud o nich nebylo rozhodnuto. - Poznámky.

Petra Vrábliková

Velká novela AML zákona : identifikace klienta advokátem

Bulletin advokacie, Sv. 2021, č. 3, s. 11-16

Článek se věnuje novele zákona č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů. Ta s účinností od 1.1.2021 významným způsobem zasáhla do procesů provádění opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (AML/FT). Autorka se zaměřuje na popis procesu identifikace a kontroly klienta advokátem v jeho dnešní podobě. Vzhledem k velkému rozsahu problematiky se článek prioritně zaměřuje na základní zásadu identifikace klienta, poučení klienta, správný okamžik identifikace, postup a obsah identifikace, politicky exponovanou osobu, osobu podléhající mezinárodním sankcím a kontrolu platnosti a úplnosti údajů a dokumentace. - Poznámky. -- Úvodní článek k problematice velké novely AML zákona viz. Bulletin advokacie č. 1-2/2021, s. 13-15.

Olga Pouperová

Veřejné financování vysílání veřejné služby v kontextu práva EU o státních podporách

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 6, s. 204-213

Článek se zabývá otázkou, zda veřejné nekomerční financování vysílání veřejné služby, v ČR konkrétně rozhlasové a televizní poplatky dle zákona č. 348/2005 Sb., je státní podporou ve smyslu práva EU. Názor na problematiku není jednoznačný a v praxi institucí EU se objevují argumentace svědčící pro různé přístupy. Na základě rozhodnutí EK a judikatury autorka představuje náhledy, jež instituce EU k veřejnému financování vysílání veřejné služby zaujímají. Přibližuje problematiku státní podpory v právu EU, otázku, co je slučitelnou státní podporou, i charakteristiku veřejného podniku a podniku obecného hospodářského zájmu. Poté seznamuje s argumentačními liniemi, zda jsou podpory pro služby obecného hospodářského zájmu státní podporou ve smyslu čl. 107 SFEU. - Poznámky.

Jaromír Fronc

Vliv referenčního rámce přezkumu na rozhodování soudů a správních orgánů

Právník, Sv. 159, (2021) č. 3, s. 195-209

Rozhodování českých soudů a správních orgánů zpravidla podléhá několikainstančnímu přezkumu. Vzniká přitom vztah mezi „nižší“ a „vyšší“ (přezkumnou) instancí. Každý orgán pro své rozhodování používá určitý referenční rámec (na základě čeho orgán rozhoduje, jaké prameny práva používá a jakými měřítky hodnotí správnost resp. zákonnost rozhodnutí). Článek poukazuje na několik situací, kdy požadavek shodných referenčních rámců není naplněn proto, že nižší a vyšší instance se při rozhodování řídí jinými kritérii. Tento nesoulad nabourává představu racionální úpravy přezkumu, která vychází především z hierarchického principu. Autor ukazuje, že na takové situace, které zákonodárce není schopen či ochoten vyřešit, reaguje praxe snahou o sblížení kolidujících referenčních rámců, a to i contra legem. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Zástavní právo : výběr z judikatury

Daně a právo v praxi, Sv. 26, (2021) č. 4, s. 47-56

Výběr komentované judikatury Nejvyššího správního soudu se věnuje zřízení zástavního práva na majetku dlužníka (např. pro dluh na dani) a právům a povinnostem zúčastněných. V článku jsou rozebrány rozsudky týkající se soudní obrany proti zřízení zástavního práva; nemožnosti při

zpochybňování zřízení zástavního práva napadat platební výměry, na základě kterých bylo zástavní právo zřízeno; zástavního práva v případě platebního výměru napadeného odvoláním; přiměřenosti zástavního práva k dlužné částce; zástavního práva, SJM a možnosti odvolání nedlužícího manžela; vzniku zástavního práva a katastrálního úřadu; určení vlastnictví při zajišťování nemovitosti; zástavního práva ve vazbě na částečné uhrazení pohledávky.

Tomáš Dvořák

Zrušení a zánik společenství vlastníků jednotek

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 6, s. 213-216

Článek přináší rozbor právní úpravy zrušení a zániku společenství vlastníků jednotek v ČR v návaznosti na novelu č. 163/2020 Sb. občanského zákoníku s účinností od 1.7.2020. Autor upozorňuje na některé nedostatky této právní úpravy. Věnuje se zrušení společenství ex lege, dobrovolnému zrušení společenství, nepřipustnosti zrušení mimo rámec § 1215 občanského zákoníku, přechodu práv a povinností ze zaniklého společenství, zániku společenství a některým dalším otázkám. - Poznámky. -- Přehled změn novely č. 163/2020 Sb. viz Ad Notam č. 1/2021, s. 11-12.

Dana Ondřejová

Zvláštní opatření ve vztahu k prodlení dlužníka podle tzv. Lex Covid

Obchodní právo, Sv. 30, (2021) č. 3, s. 2-9

Dne 24. dubna 2020 nabyl účinnosti zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (Lex Covid). Tento zákon reaguje na mimořádnou situaci, která nastala nejen v České republice v souvislosti s epidemií koronaviru, zvláštními opatřeními ve vybraných oblastech, která by měla dopady epidemie redukovat. Článek se zaměřuje na dílčí oblast: na zvláštní opatření ve vztahu k prodlení dlužníka, která jsou obsažena v hlavě VII, § 29-31 Lex Covid. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Just the few of us

Jen málo z nás

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9238, p. 59

O možných dopadech pandemie covid-19 na demografický vývoj a v souvislosti s tím i na technologický pokrok a vznik inovací. Na rozdíl od morové epidemie ve středověku nemoc covid-19 nevedla k vymýcení až dvou třetin evropské populace, došlo nicméně k významnému poklesu porodnosti. To by mohlo mít do budoucna negativní dopad na vznik inovací, a tím i na hospodářský růst, jak vyplývá z nové studie ekonomů Charlese Jonese ze stanfordské univerzity. Jak ale uvádí článek, zda skutečně nastane vývoj predikovaný modelem Ch. Jonese, mohou ovlivnit i další faktory.

Our world, not in data

Náš svět, o němž chybí data

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9240, p. 62

Na rozdíl od rozvinutých zemí, ve kterých se část veřejnosti obává sdílet data a má strach ze ztráty soukromí, se rozvojové země potýkají s opačným problémem - s nedostatkem dat. Nejchudší státy světa např. neprovádějí sčítání lidu a více než čtvrtina dětí mladších pěti let není po narození evidována. Pokud nějaké údaje o obyvatelích existují, nebývají srovnatelné v čase. S nástupem nových technologií je šance, že dojde ke změně. Problémem, který je však nutné zejména překonat, je neochota států data sbírat, zpracovávat a využívat, popř. se o ně dělit s jinými subjekty.

Jarmila Marešová

Počet cizinců v Česku atakuje hranici 600 tisíc

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 3, s. 40-41

Článek představuje data o vývoji počtu cizinců na území ČR za r. 2019 se zaměřením na strukturu dle jejich pohlaví, věku a státního občanství. Meziročně došlo k nárůstu o zhruba 20 tisíc osob. Autorka uvádí, že věková struktura cizinců vykazuje oproti věkové struktuře majoritní populace určité

odlišnosti, které lze vysvětlit převažujícími ekonomickými motivy migrace do ČR. Mezi evropskými státy patříme mezi země s podprůměrným podílem cizinců na celkové populaci, nejpočetněji jsou zastoupeni občané Ukrajiny, SR a Vietnamu. Graf dokládá věkovou strukturu cizinců v ČR a podíl cizinců na obyvatelstvu ve vybraných evropských státech v r. 2019. -- Více o cizincích na českém trhu práce viz s. 42-43.

Účetnictví

Zita Drábková

O krok blíže k nové účetní legislativě. Část 1., Konceptní rámec

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 29, (2021) č. 5, s. 39-41

Návrh věcného záměru nové účetní legislativy byl vládou schválen 5.10.2020 s cílem předložit nový modernizovaný zákon o účetnictví do 30.6.2022. Zákon má být založen na ekonomické podstatě účetnictví a umožňovat zlepšení srovnatelnosti, kvality vypovídací schopnosti účetnictví a v neposlední řadě také konkurenceschopnost obchodních korporací v mezinárodním měřítku. Autorka se postupně věnuje detailům jednotlivých částí navržené účetní úpravy a vysvětluje je v kontextu rozdílů mezi stávající a navrhovanou účetní legislativou a na příkladech z praxe. V této části se zaměřuje na princip věrného a poctivého zobrazení, na princip přednosti obsahu před formou, předpoklad nepřetržitého trvání podniku, dále na princip opatrnosti a na princip věcné a časové souvislosti. -- Navazuje na příspěvek v DHK č. 4/2020, s. 38-41.

Jean-Paul Milot

The limits of accrual accounting applied to public accounts : a French view

Limity aplikace akruálního účetnictví na veřejné účty : zkušenosti z Francie

OECD journal on budgeting, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 155-168

Autor v článku popisuje principy akruálního účetnictví ve veřejném sektoru ve Francii a soustředí se na jeho nedostatky. Dle autora se neustále prohlubuje rozdíl v tom, jaké informace z účetnictví veřejného sektoru jsou poskytovány a jaké informace uživatelé očekávají. Dalším problémem je nákladnost současného systému. Některé limity akruálního účetnictví veřejného sektoru souvisí s limity akruálního účetnictví obecně. - Poznámky. -- Bude publikováno také v Revue Française des Finances Publiques, č. 153/2021. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/768cc082-en>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 28, (2021) č. 3

Co byste měli vědět o malware? (s. 8-12); Základní pravidla kybernetické bezpečnosti (s. 13-15); Jak probíhá běžný kybernetický útok (s. 16-17); Legislativa a regulace kybernetické bezpečnosti (s. 18-20); Zákon o kybernetické bezpečnosti (s. 20-22); Kybernetická bezpečnost – zkušenosti a rady specialistů (s. 23-28); Audit kybernetické bezpečnosti (s. 29-30); Aktivity České bankovní asociace v oblasti digitalizace: rozhovor s Monikou Zahálkovou, výkonnou ředitelkou ČBA (s. 31-34); Aspekty kybernetické bezpečnosti při auditu finančních institucí: rozhovor s Markem Richterem, partnerem ve společnosti PwC Česká republika (s. 35-37); Digitální platformy pro zprostředkování bankovních konfirmací (s. 40-42).

Účetnictví

Sv. 2021, č. 4

Základy účtování derivátových kontraktů (s. 2-10); Odložená daň v účetních závěrkách (s. 11-21); Daňová optimalizace v souvislosti s účetnictvím (s. 22-29); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb analytiky pro správné sestavení výkazů (8. část) (s. 30-33); Sankce (přestupky) dle zákona o účetnictví - základní přehled - 3. část (s. 34-38); Daňový balíček a dopad do účetnictví v oblasti odpisování (s. 44-45); Uplatnění daně z přidané hodnoty při dodání zboží a poskytnutí služby do Spojeného království po 1. lednu 2021 (s. 46-50).

Účetnictví v praxi

Sv. 25, (2021) č. 4

Nákupy ze třetích zemí z pohledu DPH (s. 8-13); Zvířata v účetnictví (s. 14-16); Zákaznické věrnostní programy v účetnictví dle NÚR I-41 (s. 17-25); Zdravotní pojištění a odvod pojistného zaměstnavatelem ze skutečné výše příjmu v příkladech (s. 31-35); Účtování audioknih a podílů autorů, rétorů z prodeje těchto audioknih - dotazy a odpovědi (s. 36).

Veřejná správa

Stanislav Bureš

Auditní orgán: ohlédnutí za specifickým rokem 2020

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 9, (2021) č. 2 (březen), s. 56-61

Ředitel Auditního orgánu MF přináší ohlédnutí za předchozím auditním rokem a představuje výsledky auditů v oblasti Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR. Zdůrazňuje zohledňování nezvyklé situace spojené s epidemií covid-19 a individualizovaného přístupu u auditní činnosti. U auditů bez zjištění s finančním dopadem zůstalo zastoupení v celkových výsledcích auditů přibližně 75 %. Finanční vyjádření identifikovaných nedostatků se v porovnání s programovým obdobím 2007-2013 stále drží na výrazně nižších hodnotách. Poté se věnuje zjištěním v oblasti veřejných zakázek a preventivní a konzultační činnosti. V oblasti veřejných zakázek autor konstatuje obecný trend vyšší kvality zadávacích řízení. Auditní orgán ujišťuje EK o spolehlivosti fungování systémů rozdělování evropských dotací v ČR.

Markéta Adámková

Co vše změní zákon o evidenci skutečných majitelů a novela AML zákona?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 9, (2021) č. 2 (březen), s. 4-9

Článek představuje změny, které přináší přijetí zákona o evidenci skutečných majitelů č. 31/2021 Sb. a novely č. 527/2020 Sb. zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon). Do novely AML zákona je vložena také část 21., která obsahuje změnu zákona o zadávání veřejných zakázek. Autorka rozebírá pojem „skutečný majitel“, automatický průpis údajů z veřejných rejstříků do evidence skutečných majitelů a dále se zaměřuje na změny ZZVZ. Přibližuje postup zadavatele při zjišťování skutečného majitele u českých právnických osob, vyloučení vybraného dodavatele – české právnické osoby, zjišťování skutečného majitele u zahraničních právnických osob a možnost ukončení závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku pro uvedení nepravdivých údajů v evidenci skutečných majitelů. -- Více k povinnostem vyplývajícím z novely AML zákona viz Účetnictví č. 5/2021, s. 45-48.

Lukáš Pruška

Kdo může aktivně podat námítky a návrh k ÚOHS?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 9, (2021) č. 2 (březen), s. 47-51

Základní formou ochrany proti postupu zadavatele, kterou zákon o zadávání veřejných zakázek (potenciálním) dodavatelům nabízí, je podání námitek. Článek se zaměřuje na aktivní legitimaci navrhovatele k podání námitek a následně i návrhu k ÚOHS, a to především ve světle aktuální rozhodovací praxe. Věnuje se zejména otázce, kdy je dána aktivní legitimace dodavatelů, kteří se zadávacího řízení neúčastní. Autor zdůrazňuje, že podání námitek dodavatelem, který se skutečně VZ nechce účastnit a nemá pro ni potřebné zkušenosti či jiné kvalifikační předpoklady, lze považovat za obstrukční až šikanózní, zejména pokud se prokáže, že zadávací podmínky nejsou stanoveny v rozporu se ZZVZ. Podání námitek může zadávací řízení značně zkomplikovat a zpomalit.

Jitka Wichová

Přesune pandemie veřejnou správu do digitální sféry?

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 3, s. 28-29

Statistický pohled na využívání internetu při jednání s úřady a dalšími veřejnými institucemi v r. 2020 v ČR. Autorka dokládá nárůst využívání elektronických forem komunikace s veřejnou správou, nicméně v mezinárodním srovnání se ČR stále pohybuje těsně okolo průměru EU27. Zdůrazňuje zvyšující se zájem občanů o vzdálený přístup k výpisům z rejstříků (CZECH Point). Vzhledem k přetrvávající

epidemické situaci je pravděpodobné, že podíl osob využívajících při komunikaci s veřejnými institucemi internet i nadále poroste. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Češi na internetu s. 21-33.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2021, č. 1

Identita - elektronická identita (s. 4-7); Ještě nenaplněný Katalog služeb VS (s. 8-9); Elektronické služby v České republice (otázky a odpovědi) (s. 10-11); Používání různých typů elektronických podpisů (s. 12-13); Jaké nové hrozby čekají kybernetickou bezpečnost v roce 2021? (s. 22-23).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 27, (2021) č. 4

Nad hospodařením obcí a krajů v prvním pandemickém roce 2020 (s. 13-14); Obce loni dál bohatly, predikce však vysvětluje, proč se bohové usídlili zrovna na řeckém Olympu - obecní rozpočty (s. 16-19); Územní samospráva se začíná učit, jak pro financování svých projektů výhodně využívat i soukromé zdroje (s. 21-23); Kvalitní popis dat je pro jejich uživatele klíčový - otevřená data (s. 29); Jaká je role informačního managementu ve veřejné správě (s. 30-31); Které benefity dnes zaměstnanci žádají a oceňují? (s. 38); Pandemie informací: Jak poznat pravdivé informace od fake news (s. 39).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 27, (2021) č. 5

Obce mohou ušetřit při financování energetických projektů (s. 7); Více investujte! vyzývá ministryně obce a města. Radnice zjednodušený pohled na své rezervy odmítají (s. 13); Jak se dosud vyvíjely úspory a dluhy obyvatel během trvající pandemie (s. 16-17); Odolné a chytré samosprávy jsou založené na kvalitních koncepcích (s. 19-20); Internet věcí dostupný i pro malou obec. V Moravskoslezském kraji se objevily první vlašťovky (s. 28-29); Elektronické podepisování v praxi obce - povinnosti a nástrahy (s. 30); Jaká je role informačního managementu ve veřejné správě (2.) (s. 32-33); Tranzitní doprava do obcí nepatří (s. 45); Vylidňují se malé venkovské obce? (s. 48-49); Otázka dostupného bydlení trápí řadu měst. Měly by ho řešit jen municipality, ale jak? (s. 50-51).

Veřejná správa

Sv. 32, (2021) č. 4

Český eGovernment: nový balíček urychlí nástup další digitalizace veřejné správy (s. 4-5); Roman Vrba: Bankovní identita je obrovskou příležitostí pro zrychlení digitalizace (s. 6-8); Blíží se již online služby státu své dospělosti? (s. 9-12); Akční plán SRR 21+ podpoří telemedicínu i inovativní přístupy v cestovním ruchu (s. 13); Největším problémem je velkoobjemový odpad (s. 14); Distanční účast zastupitele mimo místo trvalého pobytu (s. 15); Současná situace potvrzuje význam sociální práce (s. 16); Srdce pro sociální pracovníky (s. 17); Vybrané otázky spojené s prací z jiného místa (s. 18-19); Klimatický pakt české obce příliš neláká. Mohou přitom získat dotaci (s. 20-21); O zlepšení klimatu usilují města i malé obce (s. 22-23); Energie... Jsme jejími pány nebo zajatci? (s. 30-31); OECD doporučuje řešit problémy plynoucí z vysokého počtu obcí (s. 32); Očekávaná novostavba v Lounech do roku 2022. A co další archivy? (s. 33); Zkoušku musí zvládnout téměř 7 tisíc úředníků (s. 34); Ministři a ministerstva Jeho Apoštolského Veličenstva (s. 38-40).

Veřejné finance. Rozpočet

Olivier Blanchard ; rozhovor vedli Jan Mallien, Frank Wiebe

"Die Gefahr ist, das Inflations-Monster zu wecken"

"Nebezpečím je probuzení inflačního monstra"

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 46 (8.3.2021), S. 30-31

Rozhovor s bývalým vrchním ekonomem MMF O. Blanchardem, týkající se zejména podpůrných balíčků ve Spojených státech a jejich možného dopadu na stabilitu dolaru i světového hospodářství. Oba balíčky, Trumpův i Bidenův, o celkové výši 2,8 bilionu dolarů, jsou dle Blancharda skoro trojnásobně předimenzované, než by bylo potřeba ke stabilizaci ekonomiky. Nebezpečí inflace v USA nevidí jako

příliš vysoké, zejména při možnostech zásahu Fedu, konjunkturální balíčky však mohou spolu s rostoucí zaměstnaností k inflaci vést. V rozhovoru jsou také srovnány dopady úrokových měr na USA a EU, potenciál inflace v eurozóně, postoj EU k zadlužení členských států a její možnosti kontroly těchto dluhů.

Malte Fischer

"Undenkbar" : Schuldenschnitt

"Nemyslitelné" : odpis dluhů

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 8, S. 40-41

Levicoví ekonomové a politici vyvolali debatu o tom, zda by Evropská centrální banka měla odpustit státům eurozóny jejich dluhy. Článek se zabývá tím, jaké následky by tento krok měl.

Martin Greive, Thomas Hanke, Jan Hildebrand, Moritz Koch

Angriff auf den Stabilitätspakt

Útok na pakt stability

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 49 (11.3.2021), S. 6-7

Shrnutí dosavadního průběhu debaty o aktuálnosti Paktu stability a růstu. Pro léta 2020 a 2021 je platnost pravidel kvůli rekordnímu zadlužení unie dočasně pozastavena, ruku v ruce s uvolněním dluhových pravidel jde i uvolněná fiskální politika. Unijní diskurs v oboru financí se tak kloní k prodloužení periody uvolněné politiky. Nepřímo tak vznáší dotaz, formulovaný evropským komisařem P. Gentilonim: zda není místo termínu návratu ke kritériím Paktu stability a růstu třeba uvažovat spíše o samotném návratu k nim. Existují tři základní možnosti reformy paktu. Změna samotných evropských smluv, což je velmi nepravděpodobné kvůli administrativní náročnosti, minimalistická varianta v podobě návrhu evropských ministrů financí na flexibilnější aplikaci kritérií, a třetí možnost, navrhovaná Evropskou komisí. Ta navrhuje přepracování příslušných právních regulí, konkretizujících aplikaci pravidel.

Ivor Beazley and Ana Maria Ruiz Rivadeneira

Chile : review of DIPRES' programme evaluation system

Chile : analýza hodnoticího systému vytvořeného chilským rozpočtovým úřadem (DIPRES)

OECD journal on budgeting, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 33-80

Autoři v článku analyzují nástroje, procesy i institucionální nastavení použité k hodnocení výdajových programů v Chile. Systém evaluace ex post je v Chile dobře rozvinutý a funguje již 20 let, vykazuje však některé nedostatky. Mj. nejsou na evaluaci věnovány dostatečné zdroje, zároveň je pak hodnocení poměrně obecné a je otázkou, zda je zaměřeno v potřebné míře na oblasti, které mohou podporovat rozhodování. Překážkou provádění hodnocení je struktura rozpočtu, která neumožňuje posuzovat efektivitu konkrétních programů. OECD v této souvislosti doporučuje několik zlepšení, mj. používat vedle evaluačního systému více nástrojů či zahrnout do procesu hodnocení další subjekty. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/a0f4eba0-en>

Delphine Moretti, Damien Boucher and Flavia Giannini

Managing fiscal risks : lessons from case studies of selected OECD countries

Řízení fiskálních rizik : zjištění z případových studií vybraných zemí OECD

OECD journal on budgeting, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 81-128

Autoři v článku na základě případových studií z pěti vybraných zemí OECD (Austrálie, Finsko, Nizozemsko, Nový Zéland, Velká Británie) definují fiskální rizika, člení je do několika kategorií a dále se zabývají tím, jak fiskální rizika řídit. Následně shrnují výzvy a hlavní poznatky pro země, které mají zájem zohlednit doporučení OECD a posílit odolnost veřejných financí v návaznosti na propuknutí pandemie Covid-19. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/7db1d712-en>

Novela zákona o státním rozpočtu na r. 2021

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 5, příl. Legislativa s. ii-iii

Stručné představení vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu ČR na r. 2021. Jeho cílem je navýšení vládní rozpočtové rezervy a úprava souhrmných ukazatelů příjmů a výdajů v návaznosti na vládní opatření a programy související s covid-19. Do rozpočtu se dále promítá zákon č. 609/2020 S. (daňový balíček) a vládní návrh zákona o kompenzačním bonusu pro r. 2021. Novela počítá s poklesem příjmů státního rozpočtu o 102,7 mld. Kč a schodkem 500 mld. Kč. Deficitní hospodaření vládních institucí se podle odhadů MF promítne do dalšího nárůstu zadlužení na cca 45 % HDP.

Scherie Nicol and Pinar Guven

OECD scan of equality budgeting in Ireland : equality mainstreaming and inclusive policy making in action

Pohled OECD na zohledňování principů rovnoprávnosti v rozpočtovém procesu v Irsku : zahrnutí rovnoprávnosti ve všech fázích rozhodovacího procesu a uskutečnění inkluzivní politiky

OECD journal on budgeting, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 129-154

Autorky překládají hodnocení dosaženého pokroku v zohledňování genderové rovnoprávnosti v rozpočtovém procesu ("equality budgeting") v Irsku. Pilotní program "equality budgeting" byl v Irsku představen v r. 2017. OECD formulovala několik doporučení, jak zohledňování genderové rovnoprávnosti v irském rozpočtovém procesu ještě zkvalitnit, konkrétně mj. stanovit vhodné indikátory a cíle, provázat "equality budgeting" s dalšími nástroji a zohlednit tento proces také při sběru dat. Článek se opírá i o příklady z jiných zemí (mj. Kanada). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/80b7b9a5-e>

M. Greive, J. Hildebrand, M. Koch, A. Koschik

Scheitert der Wiederaufbaufonds? : Schuldenaufnahme in der EU

Selhává záchranný fond? : zadlužování EU

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 57 (23.3.2021), S. 9

Německá účast na evropském podpůrném balíčku ve výši 750 miliard eur čelí kritice mj. AfD a její odnože Bündnis Bürgerwille. Němečtí euroskeptici poukazují nejen na možnou protiústavnost německé participace na zvýšeném zadlužení eurozóny, ale i na riziko nevratné delegace pravomocí. Kritiku bude reflektovat rozpočtová komise, neboť se spekuluje i o možnosti řešení sporu u ústavního soudu v Karlsruhe.

Martin Greive, Jan Hildebrand

So teuer wird die Krise

Tak drahá bude krize

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 59 (25.3.2021), S. 8-9

Německý schodek rozpočtu překročí loňskou predikci, stejně jako růst státního dluhu. Pokračující programy státní podpory a garancí spolu s dalšími dílčími programy z letošního roku tak vedou k nárůstu státního dluhu za r. 2020 o 120 miliard eur, s předpokladem růstu dluhu za r. 2021 o dalších 240 miliard. Článek uvádí přehledný výčet nákladů na jednotlivé hlavní programy, oblasti a blíže rozebírá strukturu německého státního dluhu. Predikce pro letošní a následující rok počítá s vlnou insolvencí po skončení hlavních podpůrných programů.

Zdravotnictví

Chris James, Caroline Penn, Andrew Blazey, Camila Vammalle

Adaptive health financing : budgetary and health system responses to combat COVID-19

Adaptivní financování zdravotnictví : reakce veřejných rozpočtů a zdravotnictví v boji proti pandemii Covid-19

OECD journal on budgeting, Vol. 21 (2021), No. 1, p. 6-32

Autoři v příspěvku analyzují přijímání speciálních opatření v oblasti financování zdravotnictví v návaznosti na propuknutí pandemie Covid-19 v členských zemích OECD a odhadují další vývoj opatření v souvislosti s pokračováním pandemie. Zdůrazněny jsou klíčové oblasti, na kterých se spolupodílel či bude spolupodílet rozpočtový sektor a sektor zdravotnictví. Ve výzkumu byla zahrnuta i Česká republika. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/69b897fb-en>

Ondřej Rajmon, Kateřina Šámalová

Nadstandardy zdravotní péče : komparace modelů zdravotnictví

Fórum sociální politiky, Sv. 15, (2021) č. 2, s. 23-29

Pandemie nemoci covid-19 s sebou přinesla mimo jiné debaty o možnosti zefektivnění zdravotnického systému, o němž se v ČR s větší intenzitou diskutovalo již kolem r. 2011. Návrh zákonodárců o rozdělení systému zdravotní péče na tzv. základní a ekonomicky náročnější (standardní a nadstandardní péči) ale skončil nezdarem, když byl v r. 2013 zamítnut Ústavním soudem ČR. Autoři se věnují stávajícímu poskytování nadstandardní péče v českém zdravotnictví a porovnávají ho se způsobem fungování a

financování v Německu, Velké Británii a USA. Pomocí přehledných tabulek článek přináší komparaci s ohledem na právní standard péče, úhradový standard, kontrolu kvality i poskytování nadstandardní péče. V závěrečném shrnutí je upozorňováno na skutečnost, že diskuze nad touto problematikou v českém prostředí by měla být doprovázena rovněž úpravou soukromého zdravotního pojištění. - Poznámky.

Životní prostředí

Dominik Fojt

Trestné činy proti životnímu prostředí v kontextu práva Evropské unie

Trestněprávní revue, Sv. 20, (2021) č. 1, s. 16-22

Autor se zaměřuje na trestněprávní ochranu životního prostředí v rámci EU. Na úvod krátce představuje historický vývoj dané problematiky. Dále provádí podrobnou analýzu v současné době platných právních předpisů EU týkajících se trestných činů proti životnímu prostředí. Poslední část věnuje úpravě této problematiky v českém právním řádu a hodnotí implementaci jednotlivých evropských legislativních aktů s tím, zda byla vůbec nějaká další úprava či změna nutná, nebo zda české právo vyhovovalo nově přijatým standardům již předtím. - Poznámky.

Životní úroveň

Suphanit Piyapromdee, Peter Spittal

The income and consumption effects of COVID-19 and the role of public policy

Dopady epidemie COVID-19 na příjmy a spotřebu a úloha veřejných politik

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 4, p. 805-827

Studie poskytuje empirické důkazy o důsledcích pandemie Covid-19 pro trh práce ve Velké Británii a hodnotí efektivitu politik snižujících její negativní dopady. Hodnotí dopady šoků na trhu práce na britské domácnosti a na jejich příjmy a spotřebu. Dále analyzují zdroje nerovností u dopadu pandemie na různé příjmové skupiny obyvatelstva. Ukazuje se, že až 70 % domácností z nejnižší příjmové skupiny nevládní dostatečná aktiva na pokrytí svých výdajů na období delší než jeden týden. Autoři také porovnávají účinnost britského programu podpory Coronavirus Job Retention Scheme a amerického programu Economic Impact Payments (EIP). - Poznámky.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 12

Češi hromadí peníze, čeká se velké útrácení (s. 10); Biden tlačí na zvýšení daní Američanům (s. 10); Češi šetří nejvíc v historii, ale špatně: více než 80 procent peněz uložených u finančních institucí mají Češi na běžných nebo spořicíh účtech, kde kvůli inflaci ztrácí hodnotu – téma čísla (s. 12-18); Na slibovanou on-line komunikaci se státem zapomeňte, na úřad budou muset i postižení – digitalizace veřejné správy (s. 26-29); Česko nestihá schválit zákon, který má ochránit firmy před bankrotem – preventivní restrukturalizace (s. 38-39).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 65, (2021) č. 13

Byty jsou předraženy, propad cen je přesto v nedohlednu – téma čísla (s. 12-17); Z panelových sídlišť se měla stát ghetta, místo toho zdražují rychleji než novostavby (s. 18-19); Cestovky tíží čtyři miliardy za zrušené zájezdy, přesto se zdražovat nechystají (s. 26-27); Restart české ekonomiky bude rychlý, firmy si udržely chuť investovat (s. 32-34); Evropa chce vyrábět vlastní čipy, investice půjdou do stovek miliard eur: Evropa je závislá na procesorech z jiného světadílu. Vedle ekonomických dopadů to má vliv i na politiku či bezpečnost (s. 38-39).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 14**

Kellnerova česká cesta a co dál – investor Petr Kellner (s. 6-10); Úroky z hypoték jsou na dně. Banky sbírají odvahu k jejich zvyšování – téma čísla (s. 12-17); Hypotéky v Česku patří k nejdražším v Evropě, Slováci mají úrok skoro poloviční (s. 18-19); Asie dlouho těžila z naskoku a lidnatosti, kapitalismus ale musela převzít z Evropy – seriál o dějinách ekonomiky: věk asijské dominance (s. 26-29); Spouští se obří bezplatná databáze, jež umožní ověřit finanční zdraví firem – databáze Ověření společnosti Roger (s. 34-35); Zdravá dlouhověkost jako cesta k produktivní budoucnosti: jak prodloužit produktivní věk člověka, začíná být atraktivním tématem. Nahrává tomu technologický boom i demografická fakta (s. 44-45) a související příspěvek na s. 46-47.

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 15**

Počet on-line plateb v Česku prudce vzrostl (s. 11); Kolaps v přepravě zboží komplikuje zotavování světa z pandemie – téma čísla (s. 12-18); Odpovědné podnikání se stává trendem i v Česku (s. 26-27); Mzdy porostou v IT či farmacii, ve službách se má spíše propouštět (s. 30-33); Česko versus Google. Tuzemský internet vyrazil do boje o miliardy: s americkým internetovým obrem má spory Seznam, Sdružení pro internetový rozvoj nebo třeba cenový srovnávač Heureka.cz (s. 40-41); Akcie amerických bankovních obrů letí vzhůru (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 16**

Britští vývozci si stěžují na brexit (s. 10); Elektromobilita nastupuje. Česko ovšem zůstává mimo hlavní proud – téma čísla (s. 12-15); Jak Škoda předjela Rover. Před třiceti lety vrcholila konsolidace evropského trhu – evropský automobilový průmysl (s. 16-21); Rozpočet mají zachránit vyšší daně i zmrazení státních platů (s. 30-33); Wall Street zažívá boom investic naslepo – SPAC (s. 34-35); Zřízení etických linek může firmám zachránit miliony korun: Česko se snaží přijmout zákon na ochranu oznamovatelů trestných činů (s. 38-40).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 17**

Nástrahy nacionalismu v energetice (s. 8-9) a související příspěvek o Dukovanech na s. 60-63; Exploze v česko-ruských vztazích (s. 10-11); Pandemie je zlý sen, z něhož se naplno probouzí jen část světa – světová ekonomika a hospodářské oživení (s. 12-15); Daně 2020: podrobný návod, jak postupovat při vyplňování příznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2020 (s. 26-53); Česko navzdory nezvládnuté pandemii patří k zemím s nejmenší mírou špatných úvěrů (s. 54-57); V létě přijde vlna bankrotů, říká právník, který pomohl zachránit Smartwings – rozhovor s Jiřím Tomolou (s. 70-73).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 18**

Mladých bez práce v Česku rychle přibylo - meziroční nárůst o 30 % (s. 10); V čem spočívá tajemství spokojeného života ve městech – téma čísla (s. 12-19); Stát rozšiřuje datové schránky, do dvou let je má mít čtvrtina Čechů - nová pravidla zřizování datových schránek (s. 26-28); Čekání na jednorozce. Češi rozehráli světovou startupovou ligu – technologické start-upy s tržní hodnotou přes miliardu dolarů (s. 38-39); Bezpečnost dostala přednost před byznysem. Stát bude schvalovat investice: ministerstvo průmyslu bude hlídat, kteří cizinci tu podnikají. Investice z rizikových zemí, jako je Čína nebo Rusko, bude moci zakázat (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 65, (2021) č. 19**

Covid vzal Čechům chuť na pivo. Hojná konzumace se už do hospod nevrátí – téma čísla (s. 10-17); Evropa do kapitalismu doplnula na lodích hledajících bohatství: seriál dějiny ekonomiky – objevení Ameriky a nástup Evropy (s. 24-27); Prvních 100 dnů Bidena v Bílém domě přineslo rekordní růst akcií (s. 36-37); Loajalita k firmě se v Česku nevyplácí. Změnit by to mělo zveřejňování mezd: povinnost odhalit mzdy neukáže jen rozdíly ve mzdách mužů a žen, ale především to, jak podhodnocení jsou dlouhodobí zaměstnanci (s. 42-43).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 1**

Televize v digitální době (s. 14-17) a související rozhovor s ředitelem ČT Petrem Dvořákem na s. 18-25; Bilion sem, bilion tam: Česko se za rok s covidem zadlužilo stejně jako za předchozích dvacet let (s. 26-30); Strasti německých bankéřů: německé banky obtížně hledají cesty, jak zvýšit svou ziskovost. Vedle investičního bankovníctví cílí především na poplatky za vedení účtů (s. 48-49); Hongkongské dilema: proč tradiční firmy v bývalé britské kolonii čeká nejistá budoucnost – ve spolupráci s Financial Times (s. 52-59); Netflix je na vrcholu, ale hladoví vlci už jsou na cestě: obrovský náskok streamovacího giganta začínají velcí hráči Hollywoodu rychle stahovat (s. 66-69); Japonská vášeň pro roboty se vyplácí – ve spolupráci s Financial Times (s. 70).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 2**

Naděje pro autoland: autopřemysl se loni propadl o pětinu, pohledem absolutních čísel spadl o sedm let zpátky. Výhled přesto není tak špatný, jak by se mohl zdát (s. 12-18); Americký sen na český způsob: Petr Kellner byl nejviditelnější z Čechů, kteří dokázali po revoluci uspět (s. 26-31); Soudní ofenziva na Rýně: němečtí maloobchodníci si vynucují otevření svých provozoven právní cestou – protikoronavirová opatření (s. 40-41); Udrží se giganti na vrcholu? Na řadu investorů působí psychologický argument, že obří technologické firmy FAAMG nemají kam dál růst - akciový trh (s. 44-45); Putinovo třetí dějství: ruský lídr Vladimír Putin je u moci už přes dvě dekády – ve spolupráci s Financial Times (s. 46-53); Jak se naše produktivita vrátila v čase – ve spolupráci s Financial Times (s. 60-61).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 3**

Život s dluhem: po šesti letech v plusu skončil loni německý státní rozpočet rekordním schodkem. A má být ještě hůř. S deficitem se počítá do roku 2025 (s. 12); Laschet nebo Söder? - boj o nástupnictví po Angele Merkelové (s. 24-28); Tučné covidové minus: pokles příjmů zaznamenali loni v největší evropské ekonomice jak běžní zaměstnanci, tak špičkoví manažeři (s. 30-31); Zpátky na trať – motorismus a Aston Martin – ve spolupráci s Financial Times (s. 36-43); Máte novou poštu: jak na pracovní e-maily – ve spolupráci s Financial Times (s. 58-59).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2021, č. 4**

Finance a válka generací: na burzu vlétla nová sorta investorů. A zkušený makléři se diví, jak proměňují zavedené pořádky – téma čísla (s. 14-21); Prašivé dluhopisy: stovky drobných investorů zkrachovalé společnosti EMTC a projektu Lipa Learning zřejmě přijdou úplně o všechny peníze (s. 36); Červený šanon: „dohodnuto!“ řekli si stavbaři v Rakousku. A 15 let podváděli při výběrových řízeních (s. 42-43); Nový zelený řád: ve snaze dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality přecházejí desítky největších světových ekonomik od ropy a plynu k zelené energii – ve spolupráci s Financial Times (s. 44-51); Kolik stojí přečtení knihy? - odměny autorům (s. 58-59).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 64 (1.4.2021)**

Chaty a chalupy kvůli velkému zájmu zdražují. Loni téměř o pětinu (s. 1 a 2) a související komentář na s. 15; Česko spouští nové programy pomoci. Budou dva a firmy si mohou vybrat jeden z nich – kompenzace prostřednictvím Covid 2021 a Covid nepokryté náklady (s. 10); Po čípech začínají autopřemyslu docházet i plastové či kovové díly. Navíc prudce zdražují (s. 12); Biden chce zvýšit firemní daně. Nejistota rozhýbává trhy – zvýšení korporátní daně z 21 na 28 procent (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 67 (8.4.2021)**

Středně velká města ročně přicházejí o stovky milionů korun. Požadují změnu – příjmy obecních rozpočtů (s. 3); Evropa musí přistupovat k 5G sítím jednotně. Problém v jedné zemi ohrozí všechny – Evropská agentura pro kybernetickou bezpečnost (s. 4-5); První miliardy na obnovitelné zdroje přitečou už v létě. Většinu spolknou velcí hráči v čele s ČEZ a Tykačem (s. 8); Jihokorejci sázejí na bitcoin. „Kimchi prémie“ narostla nejvýše od začátku roku 2008 – kryptoměnová horečka (s. 9); V Praze se blíží další zdražování bytů. Zbývá jen útek z města (s. 15) a související příspěvek na s. 16.

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 68 (9.4.2021)**

Volání o pomoc z Černé Hory. Čína jí tlačí do dluhové pasti, stejně postupuje i jinde – čínské půjčky (s. 7); Stát chtěl zrychlit a zlevnit stavbu internetových sítí. V novele zákona ale opatření chybí – zákon o elektronických komunikacích (s. 11); Čína testuje digitální měnu. Omezí vliv dolaru a získá větší kontrolu nad ekonomikou i lidmi – e-jüan (s. 14); Sdílení pracovního místa je od ledna jednodušší (s. 15); Výhled z dílny MMF aneb jedna prognóza jaro nedělá – vývoj světové ekonomiky (s. 18).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 71 (14.4.2021)**

Biden chce skoncovat s daňovými ráji. Česko se obává o svou suverenitu – mezinárodní zdaňování příjmů korporací (s. 1) a související komentář na s. 12; Nová pravidla v exekucích. Záleží na postoji ANO a ODA. Zachování starých pořádků hájí hlavně Faltýnek (s. 3); Největší americká kryptoměnová burza Coinbase vstupuje na trh Nasdaq (s. 9).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 81 (28.4.2021)**

Babišův střet zájmů zaměstnává i státní firmy, čeká je prověření zakázek pro Agrofert – evropské dotace (s. 3); Ministerstvo platí stovky lidí za EET, které rok nefunguje (s. 3); Hrozba celní války s USA trvá. Evropě nestačí Bidenův návrh, internetové firmy chce zdanit podle svého – digitální daň (s. 9); Kryptoměnový fond Rockaway láká na vysoké zhodnocení i investory „jen“ s milionem – investice do kryptoměn (s. 10); Office, nebo home office? Trendem u kancelářů bude práce na střídačku (s. 14); Peníze na umělé inteligenci v Česku jsou. Chybí ale lidé, kteří ji umějí chytře použít – debata o umělé inteligenci (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 86 (5.5.2021)**

Covid není hlavní viník, rekordní schodek má na svědomí utrácení státu (s. 1) a související komentář na s. 15; Vyšší podíl THC a jasný zákon. Poslanci rozhodnou o byznysu s konopím – novela zákona o návykových látkách (s. 10); Z 12 tisíc stavebních úředníků bude potřeba polovina. Práci stíhat budou – rozhovor s ministryní Klárou Dostálovou o novém stavebním zákonu (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 65, (2021) č. 88 (7.5.2021)**

ČNB se připravuje na vyšší inflaci. Ve druhé polovině roku plánuje zvedat sazby (s. 2) a komentář na s. 18; Chybí plán snižování deficitu. Z rozpočtových pravidel je trhací kalendář - rozhovor s europoslancem L. Niedermayerem (s. 4); Biden slaví úspěch za 100 dnů v Bílém domě. S plány na bilionové investice ale tvrdě naráží (s. 7); Další impuls pro bitcoin přichází z Asie. Sází na něj technologičtí inovátoři (s. 12); Proč odboráři v ostravské huti Liberty protestují a co může udělat český stát - emisní povolenky (s. 14).

Hrot**Sv. 2021, č. 12**

Trosečnické ostrovy: z míst, kam se Evropané jezdili ohřívat, jsou města duchů. Světový turismus ztratil 1,3 bilionu dolarů (s. 24-27); Obchod s napětím: spotřeba elektřiny vzroste do roku 2050 až o devadesát procent (s. 30-31); Březen, v testech se vezem: proč vyhazujeme miliardy za testování, na jehož smysluplnosti se neshodnou ani experti, když očkování vyjde levněji? - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); Jak zlikvidovat (stínovou) banku: pád finanční firmy Greensill Capital ilustruje ošemetnost víry ve všemocnou regulaci bankovníctví (s. 34-35); Krvavé peníze: ekonomický tlak nejspíš myanmarskou juntou nesvrhne, ale armádní neschopnost zemi spolehlivě zruinuje – ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Istanbul na Temži: z Británie se stává nové Turecko – velký soused, který se do Unie naváží při každé vhodné i nevhodné příležitosti – ve spolupráci s The Economist (s. 43-44); Mohou burzy nadále růst? (s. 51).

Hrot**Sv. 2021, č. 13**

Svět proti daním – snižování daňových sazeb nejvyšších příjmů (s. 13); Desetiletka pro gender: nová strategie rovnosti mužů a žen navrhuje boj proti stereotypům v učebnicích, kvóty nebo vyšší platy pro „ženské“ profese (s. 26-27); Když trhy skáčou, jak Elon pípá (s. 30-31); Když poroučíš úroku a měně: z Erdogana, úspěšného starosty Istanbulu a neméně zdatného premiéra, je dnes despota, který může Turecko zcela

zruinovat – makropohled M. Zámečnicka (s. 34-35); Půjčit někomu, kdo nic nevrátí, je ekonomický nesmysl – rozhovor s generálním ředitelem ČMZRB (s. 38-39); Otročká olympiáda: zimním olympijským hrám v Číně v roce 2022 hrozí bojkot kvůli tomu, jak Číňané zametají s Ujgury (s. 42-43).

Hrot

Sv. 2021, č. 14

Kellnerův svět: odešel nejmocnější z Čechů. Petr Kellner po sobě v byznysu zanechal víc než jen PPF - téma čísla (s. 6-11); Co zbylo z čínského hurá: pět let uplynulo od chvíle, kdy Česko velkolepě přivítalo na oficiální návštěvě čínského prezidenta Si Ťin-pchinga. Výsledky návštěvy velkolepě rozhodně nejsou (s. 24-27); Test je trest: zaplaťte testování, nebo to raději nechte na nás, žádají firmy vládu. Z testů, které doporučuje, žijí překupníci (s. 30-31); Čeká nás návrat inflace? - komentář M. Hampla (s. 34-35); Peking cítí příležitost: Čína sází na nezadržitelný úpadek Západu a hodlá ho plně využít – ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Dobročinnost postavená na hlavu: místo filantropie máme filantropkapitalismus. Dobročinnost musí být především dobrý byznys (s. 46-48).

Hrot

Sv. 2021, č. 15

Doba těhotná vodíkem: český byznys zachvátilo nadšení z plynu, o kterém se neví, jak se bude vyrábět, jak transportovat ani kdo ho bude spotřebovávat – téma čísla o vodíkové budoucnosti (s. 6-13); Proč je dobré umět sčítat: každých deset let se nás stát ptá na věci, které by měl už dávno vědět. Jenže důležité registry buď chybějí, nebo jsou děravé – statistika a Sčítání lidu 2021 (s. 20-23); S bazukou se musí umět: chtít od ČNB, která má záporný kapitál, aby posílala peníze do rozpočtu, je mimo mé chápání, říká bývalý guvernér Tůma (s. 30-33); Česko v kopru: velký zásek do strukturálního salda přinesla nikoli samotná pandemie, ale „daňový balíček“ schválený zkraje letošního roku – makropohled M. Zámečnicka (s. 34-36); Globální reforma Made in USA: sjednotit sazby korporátních daní takový problém nebude. Horší to bude s reálným zdaněním (s. 37); Když je nemůžeš ovládnout, seber jim peníze: populisté ohrožují nezávislost evropských veřejnoprávních médií – ve spolupráci s The Economist (s. 54-55).

Hrot

Sv. 2021, č. 16

Výsledek stále pozitivní: největší nákup antigenních testů v historii už teď přinesl výsledek: vláda neprošla – téma čísla (s. 6-11); Truchlivé zprávy o Česku: významné české instituce vydaly své výroční zprávy, dohromady skládají velmi neveselý obrázek o politickém i ekonomickém stavu země – analýza (s. 24-26); Čipová krize bude zdražovat (s. 28-29); Podpora bez záruky: jak to dopadlo s programy úvěrových záruk a nevratných podpor, jimiž se loni touto dobou vlády trumfovaly? - podpůrné úvěrové programy COVID v Česku (s. 30-31); Průšvih jako Afghánistán: stáhnout vojáky z oslabené, nestabilní země je chyba. Joe Biden by se měl alespoň pokusit minimalizovat škody - ve spolupráci s The Economist (s. 46).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 19, (2021) č. 4

Odpčet daně v krácené výši u příspěvkových organizací (s. 3-7); Vymáhání dluhů obcí (s. 15-19); Cenné papíry a podíly v účetnictví nestátních neziskových organizací (s. 24-29); Legislativní novinky s komentářem: zrušení superhrubé mzdy (s. 30-32).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	49
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	50
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	50
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	51
Právo.....	51
Účetnictví	52
Veřejná správa.....	52
Ostatní	52

Daně

29735III

Jana Dlabačová, Yveta Schmalzová

Aktuality v účetnictví a daních z příjmů 2020/2021. Zpětné uplatnění daňové ztráty

Praha : Svaz účetních České republiky, 2021, 64 stran

Vybrané aktuality v účetnictví a daních z příjmů 2020/2021, tj. daňové souvislosti koronavirové pandemie a vyhodnocení jejích dopadů na fungování a ekonomickou situaci účetní jednotky a přehled zásadních daňových změn v roce 2021. Zpětné uplatnění daňové ztráty. Odborná stanoviska k dotazům z praxe (DPH, prodej pozemků, průměrný čistý výdělek a podpora v nezaměstnanosti, zdanění autorských honorářů, režim přenesení daňové povinnosti aj.). - ISBN: 978-80-7626-015-3 (brožováno)

29742

Jiří Dušek, Jaroslav Sedláček

Daňová evidence podnikatelů 2021

Praha : Grada, 2021, 148 stran : tabulky

Nejnovější praktické informace o vedení daňové evidence podle účetní a daňové legislativy 2020 i 2021. Aktuální vydání uvádí možnost uplatnění mimořádných odpisů včetně příkladů, stravovací paušál, režim paušálního poplatníka, přehled uplatnění výdajů u spolupracujících osob a zvláštní papírový režim EET pro drobné živnostníky. Výklad obsahuje základní přehled nejčastějších chyb v daňové evidenci, přehled uzávěrkových operací, přehledné minimum daňové optimalizace a komplexní příklad a vzor vyplněného daňového přiznání fyzických osob za rok 2020. - Osmnácté vydání - ISBN: 978-80-271-3106-8 (brožováno)

29736

Miloslav Hnátek

Daňové a nedaňové náklady 2021

Praha : Grada [distributor], 2021, 291 stran

Problematika správného uplatňování nákladů v základu daně z příjmů. Publikace je koncipována heslovitě podle jednotlivých dílčích okruhů zpracovávané problematiky s výkladem a s konkrétními příklady správného uplatnění dané problematiky. - 4. rozšířené vydání - ISBN: 978-80-907398-4-0 (brožováno)

29733

Miloslav Hnátek

Zcela legální daňové triky 2021 : pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory : víc vědět, víc získat

Praha : Grada [distributor], 2021, 263 stran

Daňový rádce pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, ale též zaměstnance, seniory, studenty a všechny, kteří se zajímají o optimální zdanění svých příjmů. Příručka nabízí legální postupy možné při optimalizaci daňové zátěže. Kapitoly: Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby; Zdanitelné příjmy fyzické osoby; Příjmy fyzické osoby osvobozené od zdanění; Pojistné na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců a podnikatelů; Zdaňování příjmů seniorů a studentů; Uplatňování daňových nákladů v rámci podnikání; Podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. - 5. rozšířené vydání - ISBN: 978-80-907398-3-3 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29709

Finn Brunton

Digital cash : the unknown history of anarchists, utopians, and technologists who created cryptocurrency

Digitální hotovost : neznámá historie anarchistů, utopistů a technologů, kteří vytvořili kryptoměnu

Princeton and Oxford : Princeton University Press, 2020, 255 stran

Příběh o digitální hotovosti a jejích tvůrcích - od experimentů v 70. letech po kryptoměnovou máni (nejen bitcoinovou). Bitcoin se může jevit jako revoluční forma digitální hotovosti bez precedentu nebo historie. Ve skutečnosti jde pouze o nejznámější nedávný experiment v dlouhé řadě podobných snah sahajících až do 70. let. Příběh kryptoměny, jako je bitcoin a jeho technologie blockchain, však byl doposud převážně nevyčtený. Finn Brunton odhaluje, jak technologičtí utopisté a političtí radikálové vytvořili experimentální peníze, aby dosáhli svých vizí budoucnosti: chránit soukromí, svrhnout vlády, připravit se na apokalypsu nebo zahájit civilizaci inovací a hojnosti, která by její tvůrce učinila nesmrtelnými. Kniha je plná úžasných postav, příběhů a nápadů, je poutavým popisem podivného počátku a pozoruhodných technologií, které stojí za dnešní explozí kryptoměny. - Poznámky. - ISBN: 978-0-691-20916-6 (brožováno)

29748

Sylvie Milerová

Problematika zpracování osobních údajů v bankovním sektoru v kontextu bankovního tajemství

Praha : PowerPrint, 2021, 228 stran : ilustrace

Pohled na vybrané problematické okruhy legislativy na ochranu osobních údajů v kontextu bankovního tajemství s přihlédnutím k sektorové legislativě v českém právním řádu. Vymezení pojmu bankovní tajemství, historický vývoj, základní principy bankovního tajemství (srovnání s Německem, Francií a Švýcarskem). Ochrana osobních údajů. Základní principy vztahů mezi údaji podléhajícími bankovnímu tajemství a údaji ve smyslu GDPR. Průlomy do bankovního tajemství na základě zákona, neupravené zákonem a prováděné se souhlasem klienta. Závěrečné zhodnocení právní úpravy, komparace se situací v zahraničí včetně návrhů de lege ferenda. Právní stav v publikaci je k 30. 6. 2020. - ISBN: 978-80-7568-326-7 (brožováno)

Pojišťovnictví. Sociální péče

29743

Miloslav Kaše

Vybrané aspekty důchodové reformy v České republice

Praha : Grada, 2021, 198 stran : ilustrace

Publikace analyzuje právní a praktické aspekty důchodové reformy, které jsou diskutovány v rámci přípravy reformy českého důchodového systému. Výklad obsahuje tato témata: konstrukce důchodových systémů, způsoby financování, důchodové modely, penzijní plány, Melbourne Mercer Global Pension Index - v současnosti nejpoužívanější matematický model porovnávání kvality a efektivity důchodových systémů, historický exkurs vývoje důchodových systémů a reforem v Českých zemích od poloviny 19. století, demografický vývoj - stárnutí populace, důchodový věk a jeho stanovení, pracovní činnost v důchodovém věku, důchodový systém a podpora rodin s dětmi. - První vydání - ISBN: 978-80-271-3042-9 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29741

Dominik Brúha, Petr Bukovjan, Helena Čornejová, Aleš Kalvoda, Vlasta Leštinská, Tomáš Liškutín, Dana Roučková, Zdeněk Schmied, Zdeněk Šenk, Jiří Valenta

Abeceda personalisty 2021

Olomouc : ANAG, 2021, 551 stran : tabulky

Přehledný průvodce nejdůležitějších personálních činností v aktuálním výkladu s příklady zohledňuje změny, které nabyly účinnosti v průběhu roku 2020, jakož i ty, ke kterým dochází od roku 2021. Informace o základních pravidlech uvedených v nařízení GDPR a praktický návod, jak správně zpracovávat osobní údaje uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců. Příručka zahrnuje i nezbytný přesah do souvisejících oblastí, jako jsou pracovní právo (vznik, změny a skončení pracovního poměru, pracovní doba, překážky v práci, dovolená), personální evidence (vedení osobního spisu a zpracování osobních údajů), odměňování, bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Příručka se zabývá i vztahy k Úřadu práce ČR, inspekcí práce, ČSSZ, ke zdravotním pojišťovnám a odborům. - 11. aktualizované vydání - Terminologický slovník u každé kapitoly. - ISBN: 978-80-7554-309-7 (kroužková vazba)

Právo

29744

Eva Hrušková, James Turnbull

Svěřenské fondy krok za krokem

Praha : Grada, 2021, 240 stran : ilustrace

Komplexní zdroj informací o právním institutu svěřenských fondů. Možnosti a způsoby jejich využití a praktické informace a příklady. Co jsou svěřenské fondy, jejich obliba v zahraničí, důvody založení svěřenského fondu, typy svěřenských fondů, jak založit a spravovat svěřenský fond, povinnosti svěřenského správce a další informace v souvislosti s fungováním svěřenského fondu. - První vydání - ISBN: 978-80-271-3089-4 (brožováno)

29708

editor Amy C Kläsener

The guide to M&A arbitration

Průvodce po arbitrážích fúzí a akvizicích

London : Law Business Research, ©2020, vii, 240 stran :

Příručka pro rozhodování o fúzích a akvizicích je praktický průvodce, jehož cílem je poskytnout vodítka k tomu, na co by měly strany fúzí při sporech myslet. 38 odborníků z různých prostředí popisuje, jak těmto sporům zabránit a jak je nejlépe řešit. Průvodce je rozdělen do dvou částí. Část I se skládá z 8 kapitol o plánování a procedurálních otázkách, které pokrývají vše od vypracování klauzulí až po strukturu smluv s cílem minimalizovat možnosti sporů. Část II nabízí geografický přehled významných rozdílů ve vnitrostátních právních předpisech, které mohou ovlivnit výsledek sporu. - Third edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-255-8 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29730/1426

Celní předpisy : redakční uzávěrka 22.2.2021

Účetnictví

29740

Jana Pilátová

Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele 2021

Olomouc : ANAG, 2021, 412 stran : tabulky

Úplné znění právních předpisů platných pro účetní období započaté v roce 2021 v oblasti účetnictví podnikatelů, tj. vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a znění Českých účetních standardů pro podnikatele. Jednotlivé účetní předpisy jsou doplněny komentářem k novinkám, které nastaly po roce 2019, praktickými příklady, účetními souvztažnostmi a upozorněními pro praxi. Návrh účtového rozvrhu pro podnikatele s vazbou na položky účetních výkazů. Úplná znění Českých účetních standardů pro podnikatele č. 001 až č. 024. Znění zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů s komentářem. - 3. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-310-3 (brožováno)

Veřejná správa

29738

Petr Havlan, Dagmar Sochorová a kolektiv

Majetek státu : v teorii a praxi

Praha : Leges, 2021, 352 stran

Knihou uceleně zpracovává právní problematiku majetku státu a vymezuje základní cíle a úkoly v majetkoprávní oblasti státu. Zabývá se zásadními otázkami výkonu, resp. vykonavatelů vlastnického práva a jiných majetkových práv státu, pojmem majetek státu, nabýváním majetku státem, hospodařením, tzv. prozatímním hospodařením a nakládáním s majetkem státu, odpovědností za škodu a za dodržování povinností při hospodaření s daným majetkem, jakož i kontrolou tohoto hospodaření. Autoři reagují na četné a zásadní změny v právní úpravě i na její institucionální zajištění. Právní stav platný a účinný ke dni 1. 1. 2021. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-455-8 (brožováno)

Ostatní

29745

Henry Kissinger, Winston Lord ; přeložil Tomáš Suchomel

Kissinger podle Kissingera : Úvahy o diplomacii, strategickém výhledu a umění vést

Brno : BOOKS & PIPES, 2021, 239 stran

Záznam rozhovorů, které s Kissingerem vedl jeho blízký spolupracovník Winston Lord. Legendární diplomat Kissinger stál uprostřed nejdůležitějších jednání studené války. Je rovněž autorem mnoha rozsáhlých publikací o mezinárodních vztazích, v nichž precizně rozebírá detaily a analyzuje relevantní historické paralely. Ze vzpomínání obou veteránů vzniklo koncentrované a názorné svědectví o umění diplomacie. Názvy kapitol: Státnictví; Otevření vztahů s Čínou; Summit Nixon-Mao; Úsilí o stabilitu ve vztazích se Sovětským svazem; Hledání míru ve Vietnamu; Průlom a Pařížské dohody; První kroky na Blízkém východě; Vyjednávací styly a osobnosti vyjednávačů; Zahraničněpolitický proces; Strategie. - 1. vydání - Úvod k českému vydání napsal Alexander Vondra. - ISBN: 978-80-7485-210-7 (vázáno)

29746

Jan Tomandl, Jaroslav Čuřík, Kristýna Maršovská, Tereza Fojtová

Krizová komunikace : principy - zkušenosti - postupy

Brno : Masarykova univerzita, 2020, 221 stran : ilustrace (některé barevné), faksimile

Základní principy krizové komunikace. Komplexní příručka pro široké spektrum čtenářů: tiskové mluvčí, PR profesionály, komunální politiky, manažery, podnikatele nebo pracovníky vnějších vztahů ve firmách. Příručka popisuje základní nástroje, strategie, taktické varianty krizové komunikace, interní komunikaci i otázky etiky. Zvláštní důraz je kladen na význam internetu a sociálních sítí. Výklad problematiky je doplněn příklady z české i zahraniční praxe (řešení v nadnárodní korporaci, v úřadě, řešení v případě špičkových manažerů či politiků). - 1. vydání - ISBN: 978-80-210-9636-3 (brožováno)

29737

Václav Moravec

Proměny novinářské etiky

Praha : Academia, 2021, 467 stran

Současní novináři se při své práci setkávají s řadou eticky sporných situací a jevů, jež mohou ovlivnit jak výkon jejich povolání, tak texty či pořady, které vytvářejí. Novinář Václav Moravec představuje novinářskou etiku jako součást aplikované etiky a analyzuje vybrané eticky sporné oblasti v žurnalistice. Zaměřuje se rovněž na vybrané formy samoregulace žurnalistiky (profesní kodexy, tiskové rady, ombudsmani), zabývá se jejich vznikem a vývojem. Poslední kapitola je věnována proměnám a etapám samoregulace žurnalistiky v ČR po roce 1989. Ty autor rozděluje na několik údobí, přičemž poslední datuje od roku 2010 až dosud. Nazývá ho údobím selhání samoregulace žurnalistiky při zásadních změnách vlastníků zpravodajských médií. Autor se mimo jiné zabývá otázkami: Proč se Česko propadá v žebříčku svobody médií, který sestavuje organizace Reportéři bez hranic? Kdy započala oligarchizace médií v ČR a jaké dopady má na žurnalistiku? Jaké jsou výzvy etiky konvergujících zpravodajských médií? - Vydání první / - ISBN: 978-80-200-3111-2 (brožováno)

29739

Robert D. Blackwill, Jennifer M. Harrisová ; překlad Aleš Lisa

Válka jinými prostředky : geoekonomika a vedení států

Praha : Academia, 2021, 439 stran

Tato publikace přináší do širokého sociálního kontextu zasazené poznatky z oblasti politické ekonomie, mezinárodních vztahů a geopolitiky. Klade si za cíl lépe pochopit, jak státy ve snaze pokročit při dosahování svých geopolitických záměrů a cílů v současných podmínkách aplikují ekonomické nástroje, tj. využívají geoekonomiku. Autoři poukazují na to, že Spojené státy při dosahování svých geopolitických cílů postupně začaly stále více opomíjet ekonomické nástroje a začaly se více uchýlovat k užití ozbrojené síly a dalších prostředků. Nabízejí odpovědi na následující otázky: co je geopolitika, proč se její význam zvyšuje a jak, pokud vůbec, její využívání mění současný mezinárodní systém? Jaké jsou moderní nástroje geoekonomiky a co určuje jejich efektivnost? Jak geoekonomické prostředky využívá Čína? Jak Spojené státy ve své historii integrovaly geoekonomiku do své zahraniční politiky a jak využívají nástroje geoekonomiky v současnosti? Autoři analyzují potenciál a reálné možnosti využívání ekonomických nástrojů k naplňování geopolitických cílů a přinášejí mnoho příkladů jejich úspěšného užití vládami zemí, jako jsou Čína, Indie, Rusko a další. - Vydání 1. - Anglický originál je v knihovně dostupný (signatura 29135). - ISBN: 978-80-200-3142-6 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>